

На размеђи две године

ДА ЛИ ЋЕ САН ПОСТАТИ ЈАВА

Казивање на крају једне и почетку нове године употпунићемо податком које је показало непристрасно истраживање да војни пензионери у односу на цивилне у просеку живе осам до десет година мање.

Притом треба знати да је војска у своје редове увек примала беспрекорно здраве особе, што се проверало на строгим и детаљним систематским прегледима. Због тешких услова рада током државне службе, подофицирима и официрима је здравље нарушавано, тако да нису у прилици да дуго „уживају“ у својим пензијама као што то чине цивилни пензионери.

Када часовници покажу поноћ тог 31. децембра, похитаће укућани да смерно и искрено једни другима честитају Нову годину. У тих неколико секунди, попут експлозије лаве, потећи ће у главама ужарене жеље које су се толико „крчкале“ и повремено излазиле на светлост дана, да онима у чијим се главама врзмају постане лакше. А заправо нису ништа нарочито, специјално, већ обичне, људске, свакидашње, скромне и животне. Када се изговоре, сведу се на срећу, љубав, мир, здравље и бољи живот.

Сетиће се многи времена када су без већег финансијског напора Нову годину чекали у неком од планинских хотела, уз танго и валцер, богату трпезу и у друштву најмилијих. Нажалост од деведесетих година, па на овамо, више нема тих могућности јер преплет финансијских недаћа и оронута привреда више не могу да створе толики вишак вредности који би „покрио“ све жеље пусте. Јесте, привреда напредује, у државном буџету има пара да не мора да се троши бруто национални доходак следећих генерација, јер су приходи и расходи уравнотежени. Чак је прилив новца и већи од одлива, што буди сваковрсне наде.

Народ је одавно рекао: простри се онолико колико имаш! Иза тих неколико речи крије се сва мудрост, сва филозофија националне економије, али и сваке породице понаособ. Није се лако задужити и не треба то чинити, јер је новац, захваљујући пребогатим финансијским владарима света, постао одвише скуп, да сваког човека може да отера у дужничко ропство.

Наступила је велика радост када су војни пензионери, и сви други, после четири чемерне године, почели да примају неокрњене пензије, дакле оне које су стекли на основу правоснажног решења, на основу личног доприноса пензионерском фонду. Нека врста делимичног усклађивања пензија током минуле три године за 1,2 па 1,5 и коначно још 5 одсто није покрила четворогодишњу инфлацију. Очекивало се да ће надлежни органи то имати у виду и пронаћи изворе да се, због заслуга за фискалну консолидацију државног буџета, тај минус надокнади. А догодило се супротно: а до даљег се не примењује „златни“ члан Закона о ПИО који је предвиђао два усклађивања пензија током године, на основу раста трошкова живота (инфлације) и пораста бруто националног дохотка. Дакле, у идућој години нису предвиђена средства за усклађивање пензија. Тако се пензије стављају на низбрдицу, а пензионери осећају у себи горчину, којој се тешко поправља „укус“.

Председник државе и председница Владе Републике Србије су у одвојеним изјавама за медије навели да ће ипак би-

ти усклађивања пензија, уз напомену да ће се то догодити ако се ствари буду одвијале у складу са досадашњим темпом.

Неколико речи о пензијама, како се оне третирају у медијима, то јест у изјавама појединих државних званичника. Благо речено, чудна је и без реалних основа изјава да су пензије у просеку повећане за седам или осам процената. Истина је да су пензионерима чија су примања мања од 26.000 динара а онима до 34.000 динара враћен је окрњени део и разлика до пет одсто повећања. Свима осталима пензије су остале на нивоу 2014. године, плус 1,2 па 1,5 и 5 одсто (та усклађивања су се односила и на пензионере који су имали пензије мање од 25.000 динара). И тако, према делу пензионера држава се понела мајчински, а према другом делу маћехински.

Тим маневром нарушен је основни закон о пензијском и инвалидском осигурању. Чиновницима се може замерити што су приликом планирања државног буџета за идућу годину пронашли извор средстава за усклађивање пензија онима чија су месечна примања до одређеног износа, а за усклађивање пензија за остале, наводно није било пара. Истовремено се плате у јавном сектору све више „одлепљују“ од пензија. Зар није праведно да се економска криза линеарно „протегне“ на све, без обзира да ли су запослени у јавном сектору или су (као такви) зарадили своје пензије.

Онеспокојава и најава државних органа да ће се током 2019. године усвојити нови закон о пензијском и инвалидском осигурању. С тим у вези јављају се забринутост и зебња јер је до сада свака реформа носила смањивање пензија. Према пројекцијама развоја очигледно је да неће бити пара за значајније унапређење материјалног статуса пензионера. Очекује се да и даље буде фаворизирана групација пензионера са ниским пензијама, што није праведно.

Оптимистичке тонове чули смо ових дана од ресорног министра, а односе се на установљење социјалних картица. Када та веома захтевна активност буде завршена имаћемо материјалну и имовинску слику сваке породице понаособ. Тада ће социјална помоћ, надамо се, бити дељена заиста угроженим особама, а не линеарно на основу само дела података. Биће познати сви приходи једне породице, па се неће догађати да, на пример, неке естрадне звезде, на основу средстава које су уплаћивали у Фонд ПИО, добију социјалну помоћ, а да истовремено месечно зарађују своје новца које се не могу упоредити са просечном платом или пензијом.

Пре неколико дана из Аустралије се вратио један наш колега војни пензионер. Био

је тамо у двомесечној посети рођацима. Пошто добро зна енглески језик, у доколици је читао и читао. Сусретао се са многим нашим људима, али и странцима с којима контактирају његови рођаци. Испричао нам је нешто што заслужује место у нашим новинама. Наиме, тамошња држава плаћа силне паре особама које трагају за аустралијским грађанима у расејању што су учествовали у Вијетнамском рату. Мада је од тада прошло много година, одговорна држава и даље настоји да сваком свом војнику исплати надокнаду која је утврђена у складу са законом.

Ова прича има и свој наставак. Речени колега сањао је, чини му се целе ноћи, како му наш државни службеник звони на врата, извињава се за разлику у пензијама насталу од 2008. до 2014. године, нудећи му да разлика од 4,21 одсто му буде уплаћена за свега пет дана. Али то није све. Службеник обавештава клијента да ће у наредне четири године, онако како је предвидео Устав Републике Србије, бити враћен окрњени део пензије који је послужио фискалној консолидацији државног буџета. Уз извињење и речи захвалности додаје да ће то бити учињено, онако како налаже закон, уз припадајућу камату. Тај добрица што се појавио на врата војног пензионера још напомиње да је држава одлучила да сваке друге године може да изабере бању за десетодневни боравак јер је то заслужио. Такође је рекао да када којим случајем у будућности буде нарушено неко право војног пензионера, држава више неће чекати да се неправда исправи путем тужбе, већ ће сама, када се уочи грешка или несмотрени потез, надокнадити причињену штету. На крају сна, војни пензионер је закључио да сада поново имамо правну државу. Када се пробудио дуго је размишљао о сну.

Казивање на крају једне и почетку нове године употпунићемо податком које је показало непристрасно истраживање да војни пензионери у односу на цивилне у просеку живе осам до десет година мање. Притом треба знати да је војска у своје редове увек примала беспрекорно здраве особе, што се проверало на строгим и детаљним систематским прегледима. Због тешких услова рада током државне службе, подофицирима и официрима је здравље нарушавано, тако да нису у прилици да дуго „уживају“ у својим пензијама као што то чине цивилни пензионери.

Најпосле, ако се вратимо описаном сну војног пензионера, с правом се намеће питање да ли ће сан за коју годину постати јавна.

Звонимир ПЕШИЋ

Одржана седница Главног одбора Скупштине УВПС

УСВОЈЕН ПЛАН РАДА ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗА 2019. ГОДИНУ

У складу са указаном потребом донета је и одлука о формирању Комисије за реорганизацију УВПС, која ће сагледати стање и предложити измене Статута и Програма УВПС

У Дому ВС у Београду (хорска сала) 20. децембра, под председавањем Љубомира Драгањца, одржана је трећа седница Главног одбора седмог сазива Скупштине УВПС на којој је усвојен Годишњи план рада и Финансијског плана УВПС за 2019. годину, донета је одлука о пријему за колективног члана УВПС Удружење грађана „Подморничар“ Београд и о формирању Комисије за реорганизацију УВПС.

Чланови Главног одбора такође су усвојили одлуку о престанку рада ОпОрг УВПС Младеновац, а размотрен је и предлог за ванредну доделу признања УВПС. Да би се усталио тираж гласила УВПС „Војни ветеран“ донета је одлука да се општинским и градским одборима доставља тираж који чини десети део од броја чланова.

После више предлога из општинских и градских одбора да се повећа чланарина, Главни одбор је заузео став о покретању иницијативе да се у општинским и градским одборима организују консултације на којима треба најмање половина чланова да се изјасни да ли је за повећање чланарине, па ће тек онда бити донета коначна одлука.

Члановима главног одбора пружена је информација о обуци за вођење пословних књига у организацијама УВПС.

У Годишњем плану рада за 2018. годину таксативно су побројане активности сврстане у 15 целина: Планирање; Седнице органа удружења; Учесће у органима фонда за социјално осигурање војних осигураника; Финансирање удружења; Помоћ члановима удружења у остваривању права и легалних интереса из области пензијског и инвалидског осигурања, здравственог осигурања, социјалне заштите и стамбеног обезбеђења; Иницирање решавања проблема и доношења прописа ради побољшања статусног и материјалног положаја војних пензионера; Остваривање сарадње са одговарајућим државним и другим институцијама, Војском Србије, односно сродним организацијама у земљи и иностранству; Организовање посета и пружање помоћи оболелим, изнемоглим и усамљеним члановима УВПС; Пружање материјално-финансијске помоћи егзистенцијално угроженим члановима; Организовање посета јединицама-установама војске Србије, музејима, установама културе и историјским спомен-обележјима; Организовање сусрета, излета и других облика рекреативних и забавних активности, те стварање повољних услова за одмор и опоравак војних пензионера; Учесће у обележавању значајних датума из историје Србије и њене војске; Пружање помоћи у организовању и раду клубова војних пензионера; Редовно и благовремено информисање чланова и јавности о ра-

Све одлуке донете су једногласно

ду удружења и Информатичко-архивски послови.

Унапређење друштвеног статуса војних пензионера

Сваки од тих крупних задатака подељен је на више мањих, који заједнички чине целину. Прецизно су дефинисани носиоци посла, ко сарађује, место и време реализације. На тај начин отклоњене су нејасноће или евентуалне непрецизности. Задаци су поређани војнички кратко и јасно.

У уводном делу Плана рада одређени су циљеви Удружења: (1) Заштита и побољшање статусних права и легалних интереса у области пензијског, инвалидског и здравственог осигурања, те стамбеног обезбеђења војних пензионера; (2) Унапређивање друштвеног статуса и угледа војних пензионера; (3) Побољшање личног и друштвеног стандарда, социјално-економског положаја и социјалне заштите војних пензионера, и (4) Развијање патриотских осећања, очување традиција и јачање угледа Војске Србије и њених пензионисаних припадника.

План рада за 2019. годину усвојен је једногласно. На основу тог плана припремљен је и предлог плана финансирања за 2019. годину. И тај документ усвојен је без и једног гласа против.

Удружење грађана „Подморничар“ које сачињавају негдашње старешине што су биле чланови подморничарских посада, поднеле су зах-

тев за пријем у колективно чланство. Удружење војних пензионера Србије. Главни одбор, разматрајући тај захтев, констатовало је да се програмски циљеви и задаци подморничара поклапају са основним документима УВПС, па је једногласно подржало пријем тог удружења као колективног члана Удружења.

Спонтано је постављено и питање омасовљења организације. Наиме, УВПС је све старија организација јер се у недовољном броју (објективно мањи је и број старешина који одлазе у пензију) регрутују нови чланови. Због тога се на многим скуповима војних пензионера проширивање

Представљање две бање

броја чланова спомиње као један од најважнијих задатака.

Чланови Главног одбора обавештени су о мерама које је Удружење предузело у вези са ревизијама пресуда које погађају војне пензионере из Ужица и Ужичке пожеге.

Члан ИО ГО УВПС Остоја Поповић обавестио је представнике организације о предлогу упућеном надлежним институцијама да се поново формира Фонд за социјалну помоћ, како би се помогло војним пензионерима са ниским примањима који имају више чланова домаћинства.

Председник нишке организације мр Милутин Пантелић поново је инсистирао да се предузму мере како би у том граду био отворен геронтолошки центар за војне пензионере јер постоји објект који би могао да се претвори у такав центар. С тим у вези Градски одбор УВПС поново ће почетком 2019. године покренути иницијативу за формирање институције веома важне за временске војне пензионере.

На седници је донета одлука о додели Повеље УВПС Миладину Савићу из Чачка за изванредан вешегодишњи допринос развоју, унапређењу и афирмацији Удружења војних пензионера Србије и др Александру Недоку за постигнуте резултате остварене у реализацији програмских циљева Удружења војних пензионера Србије и успешну сарадњу са Удружењем.

Формирана Комисија за реорганизацију Удружења

Нажалост донета је и одлука да Престане са радом Општинска организација УВПС Младеновац. Месни одбори УВПС Младеновац и Сопот досадашње ОпОрг УВПС Младеновац улазе у састав ОпОрг УВПС Вождовац – Савски венац. Целокупну документацију и новац са текућег рачуна по налогу за пренос, ОпОрг УВПС Младеновац предаће до 15. 1. 2019. године ОпОрг УВПС Вождовац – Савски Венац.

У складу са указаном потребом донета је и одлука о формирању Комисије за реорганизацију УВПС. За чланове комисије одређени су Љубомир Драгањац, председнику УВПС; Светомир Обренчевић потпредседник УВПС; Зоран Вучковић, пред-

ЛЕКОВИТИ ОДМОР

Две девојке Јелена Илић, која заступа Луковску Бању и Јелена Перишић у име колектива Пролом Бање, на почетку рада Главног одбора, и уз помоћ савремене технике, обавестиле су војне пензионере о могућностима које пружају ове две бање. Наиме реч је о здравственом туризму за који су посебно заинтересовани припадници трећег доба. Одмор у тим бањама комбинује се са више терапија индигованих болести. У бањама ради потребан број изузетних медицинских стручњака, лекара и медицинских сестара, за терапије, тако да су гости под сталним надзором здравља.

И у једној и у другој бањи су препознали потребе војних пензионера и чланова њихових породица, тако да ће у наредном блиском периоду сачинити повољнију понуду за војнопензионерску популацију.

Др Александру Недоку Јубиларна плакета УВПС

ИНТЕЛЕКТУАЛНА МЛАДОСТ НЕСВАКИДАШЊЕГ ЕРУДИТЕ

На седници Главног одбора УВПС уручена је Јубиларна плакета УВПС др Александру Недоку, човеку који је укупним деловањем, али пре свега доприносом у осветљавању историје војног санитета Србије пружио оно што се изузетно тешко постиже.

О том великом ствараоцу пуковник проф. др Драган Микић, из Војномедицинске академије је рекао:

Ако бисмо имали амбицију да детаљно прикажемо целокупно дело др

Александра С. Недока, све његове књиге, монографије, стручне и научне радове и јавне наступе, требало би нам много времена. Зато сам почаствован указаним поверењем да са неколико реченица осликам лик и дело почасног мајора Војске Србије, научног сарадника, доктора медицинских наука, примаријуса, кардиолога, оснивача прве српске и југословенске Коронарне јединице, мог учитеља историје српског војног санитета и једног од најстаријих чланова АМН Српског лекарског друштва.

Вишедеценијско дело др Недока јасно указује на његову свестраност, креативност, посвећеност и аутентичност, али и на вечиту интелектуалну младост једног несвакидашњег ерудите.

Др Недок је предано и часно радећи лекарски посао и пишући историју српског санитета задужио целокупни српски здравствени систем, војни и цивилни и заслужио почасно место у његовој историји. Научник је то који истражује догађаје и људе који су били светла, хумана страна прохујалих ратова и човек бритке мисли, неисцрпног радног елана и патриотског заноса.

Захваљујући др Недоку и данас, на овом месту, али и широм Србије, и свуда где је српски народ, са лакоћом отржемо од заборава немерљиве жртве које су наши славни преци поднели на почетку 20. века борећи се за нашу слободу.

Зато Вас др Недок најискреније поздрављам, честитам Вам на додељеном признању, које је и те како вредно пажње и желим Вам добро здравље и пуно успеха у даљем раду.

седник ИзОд ГлОд Скупштине УВПС; Остоја Поповић члан ИзОд ГлОд Скупштине УВПС, секретар комисије; Божидар Бабић председник ОпОрг УВПС Нови Београд; Милован Лалић председник ОпОрг УВПС Звездара; Милорад Колашинац председник ОпОрг УВПС Раковица; Добривоје Димитријевић председник ОпОрг УВПС Вождовац – Савски Венац; Милутин Пантелић председник ГрОрг УВПС Ниш; Милорад Орељ председник ГрОрг УВПС Нови Сад; Миле Глумац председник ИзОд Скупштине УВПС; Љиљна Стојковић члан ИзОд Скупштине УВПС; Звонимир Пешић Главни и одговорни уредник листа „Војни Ветеран“.

Комисија ће у складу са насталим променама и потребама војних пензионера предложити измене и допуне Програма и Статута УВПС. У складу са Правилником о критеријумима и поступку за стицања

статуса Удружења од посебног значаја за одбрану и доделу средстава за учешће у финансирању пројекта и активности и активности удружења у области од значаја за одбрану комисија ће размотрити могућности формирања савеза са другим удружењима. Комисија ће израдити план рада комисије и на свакој седници ГлОд подносити извештај о урађеном. Предлог новелирања програма и статута и реорганизације УВПС поднеће на седници ГлОд која ће бити одржан у децембру 2019. године.

Заменик председник ИзОд ГО УВПС Слободан Пејовић обавестио је чланове Главног одбора о спроведеној обуци за благајнике и председнике надзорних одбора у општинским и градским организацијама УВПС.

З. Пешић
М. Чуљић

Обележен Дан војних ветерана - 4. децембар

ПРАЗНИК БРАНИЛАЦА ОТАЏБИНЕ

Свечана академија поводом Дана војних ветерана одржана је у Конгресној сали Дома гарде. Свечаности су присуствовали представници Министарства одбране и Војске Србије, страни војни представници акредитовани у Републици Србији, војни ветерани, представници верских заједница, удружења за неговање традиција и чланови породица погинулих припадника војске.

Свечаној академији присуствовали највиши званичници Министарства одбране и Генералштаба Војске Србије

Срећни народи нису упознали ратове: министар Александар Вулин

Наши поносни преци су се борили за нашу отаџбину: генерал-потпуковник Милан Мојсиловић

Војни ветерани представљају значајан потенцијал: пуковник Слађан Ристић

Низом манифестација широм Србије, у организацији Управе за традицију, стандард и ветеране Министарства одбране, прослављен је Дан војних ветерана.

Комеморативна церемонија полагања венаца организована је крај Спомен-костурнице војника страдалих у српско-турским ратовима и Српско-бугарском рату и крај Спомен-костурнице бранилаца Београда у Првом светском рату. Централна комеморација приређена је крај Спомен-ка ослободиоцима Београда у Другом светском рату у оквиру Новог гробља. Полагања венца обављено је и на спомен-обележјима погинулим припадницима Војске у оружаним сукобима од 1991. до 1999. године,

Представници УВПС положили су венац на Споменик жртвама рата и браниоцима отаџбине од 1990. до 1999. године, на Савском тргу у Београду. У делегацији су били председник Удружења Љубомир Драгањац, председник Извршног одбора ГО Зоран Вучковић и члан Извршног одбора ГО Остоја Поповић.

Министар одбране Александар Вулин и начелник Генералштаба ВС генерал-потпуковник Милан Мојсиловић су у Свечаној сали Дома Гарде, Касарне „Топчидер“, у Београду, приредили пријем за званице, представнике војних ветерана, ветеранских и традиционалних удружења и чланова породица погинулих припадника и ратних војних инвалида.

Поносни на историју

Свечана академија поводом Дана војних ветерана одржана је у Конгресној сали Дома гарде. Свечаности су присуствовали представници Министарства одбране и Војске Србије, страни војни представници акредитовани у Републици Србији, војни ветерани, представници верских заједница, удружења за неговање традиција и чланови породица погинулих припадника војске.

На почетку свечаности министар Вулин честитао је празник војним ветеранима у име председника Републике Србије и врховног команданта Војске Србије Александра Вучића.

- Честитам овај тешки и поносни празник свакоме од вас, целој Србији, и оној пре нас и оној која ће тек корачати за нама. Тешки и поносни, јер срећни народи не могу да обележавају овакве дане. Срећни народи нису упознали ратове, мржњу, окупацију и не могу да обележавају овакве дане. Али овај празник је поносан, јер како не бити поносан на историју малобројног народа који јесте био окупиран, али никада није био поробљен - рекао је министар Вулин.

Како је истакао министар одбране, могли смо овај дан посветити бројним догађајима и личностима из српске историје, али изабрали смо овај „јер хтели смо да кажемо да ништа не почиње од нас“.

- Мењали су се кроз историју непријатељи, савези, ратови, али једна ствар се није променила - упорност и чврста решеност, несаломљива воља српског народа да буде слободан по сваку цену. Није се променила тврдоглавост српског народа да има своју државу и у њој своју војску и да се увек српска држава и војска у глави српског сељака изједначе. Држава је слобода - нагласио је изасланик председника.

Он је додао да је у нашој историји било ратова који су други изазивали и које су нам наметали.

Ратници који су нашу земљу очували, одбранили, данас су овде. Неки тако што им памтимо имена испод камених споменика, а неки који су овде, корачају као успомена, пример, понос и доказ да српска држава више није она која ће се скривати од оних који су је стварали и бранили. Овај мали и храбри народ изнедрио је веће и боље него много богатији, бројнији и јачи. Српском народу када је тешко увек се роде људи који поведу народ и промене га на боље. Ратници који су ову земљу бранили и хранили заслужују свако поштовање - истакао је министар Вулин и поручио да треба да се покажемо као достојни њих.

На понос народа сачували сте земљу

Према његовим речима, Србија јача, напредује, њена војска је боља и опремљенија, уређенија.

- Ратници, ви то видите. Будите сигурни да ова држава и ова земља, са својим председником на челу неће да ратује и било коме да чини било каква зла, али да исто тако неће да дозволи да се понови ниједна „Олуја“, ни Јасеновац ни Пребиловци. Никада више овај народ неће бити нема, безосећајна жртва, никада више неће бити без помоћи своје државе и војске - рекао је министар Вулин и закључио поручком ратницима „земља коју сте сачували има разлога да буде поносна и да вас учини поносима“.

Поводом Дана војних ветерана, министар Вулин уручио је Плакету Министарства одбране главном и одговорном уреднику листа „Војни ветеран“ Звонимиру Пешићу и војну спомен-медаљу др Милету Бјелајцу, као признања за успешну сарадњу и допринос у раду, реализацији пројеката и осталих активности у Министарству одбране.

У свечаној академији учествовали су Уметнички ансамбл Министарства одбране „Станислав Бинички“ и Мешовити хор Министарства одбране и Војске Србије.

Поводом Дана војних ветерана - 4. де-

Министар Александар Вулин уручио је Плакету МО Звонимиру Пешићу

Изјава овогодишњег добитника Плакете Министарства одбране

ПРИЗНАЊЕ ЦЕЛОЈ ОРГАНИЗАЦИЈИ УВПС

Поводом уручења Плакете Министарства одбране, а на питање како доживљава то високо признање, главни и одговорни уредник „Војног ветерана“ пуковник у пензији Звонимир Пешић је рекао:

- Плакету доживљавам као признање двочлавној редакцији за све што је учинила за свестрано и правовремено информисање војних пензионера. То је уједно признање сарадницима за неуморан списатељски труд и рад, а посебно руководству организације која окупља безмало 25.000 чланова, што је минутих година, и поред великих материјалних недаћа и проблема, истрајало да се гласило не угаси. Најпосле Плакета припада свим члановима организације јер су као читаоци предлозима и сугестијама помогли да се уређивачка концепција новине приближи њиховим потребама и стремљењима.

М. Чулић

цембра, министар одбране Александар Вулин и начелник Генералштаба Војске Србије генерал-потпуковник Милан Мојсиловић приредили су пријем за представнике војних ветерана у Свечаној сали Дома Гарде на Топчидеру.

На почетку свечаности прочитана је честитка председника Републике Србије Александра Вучића поводом Дана војних ветерана.

Пријему су присуствовали представници Министарства одбране и Војске Србије, војни ветерани, представници верских заједница, удружења за неговање традиција и чланови породица погинулих припадника војске.

Генерал Мојсиловић нагласио је да Министарство одбране и Војска Србије вреднују, негују и развијају традиције ослободилачких ратова Србије и да следећи традицију Министарства војног, које је пре више од века преузело бригу о старим ратницима, данас с поносом обележавају Дан војних ветерана.

Обележавањем данашњег празника, поводом кога смо организовали низ активности и манифестација, сећамо се и одајемо пошту знаним и незнатим борцима. Република Србија има моралну обавезу да ода почаст храбрим борцима, учесницима свих ратова и оружаних сукоба на простору наше земље, а посебно да покаже бригу о војним ветеранима и породицама погинулих припадника војске који су учествовали у оружаним сукобима од 1991. до 1999. године - истакао је генерал Мојсиловић.

Најбоље особине красиле српског војника

Како је нагласио, „верност отаџбини, оданост, храброст, дисциплинованост, солидарност, човечност, достојанство, пожртвованост и поштовање других, вредности су које су одувек красиле српског војника“.

- Вођени овим вредностима наши поносни преци су се борили за нашу отаџбину. Нама остаје обавеза да као потомци оправдамо улогу наследника славних предака, њихових вечних дела и светле традиције и да градим бољу и лепшу Србију, коју ћемо оставити нашим потомцима - поручио је генерал Мојсиловић.

Начелник Управе за традицију, стандард и ветеране пуковник Слађан Ристић истакао је да „обележавањем Дана војних ветерана обезбеђујемо континуитет сећања на наше славне претке, који су поносно стајали у борбеним редовима за одбрану своје отаџбине“.

- Као и увек до сада, војни ветерани представљају значајан потенцијал који Министарство одбране и Војска Србије не смеју занемарити. С аспекта војних традиција прослављање Дана војних ветерана од изузетног је значаја, јер тиме показујемо да не заборављамо све оне заслужне који су одано служили, борили се и дали животе за нашу отаџбину - рекао је пуковник Ристић.

Поводом Дана војних ветерана у свим организационим јединицама Министарства одбране и Војске Србије организовани су свечани скупови и уручене награде и признања најзаслужнијим припадницима.

Извор: Сајт Министарства одбране

Састанак у седишту УВПС

АКТУЕЛНИ РАЗГОВОРИ

Начелник Управе за традицију, стандард и ветеране МО пуковник Слађан Ристић посетио је 12. децембра седиште Удружења војних пензионера у београдском Дому ВС и сусрео се са председником организације генерал-потпуковником у пензији Љубомиром Драгањцем.

Током сусрета било је речи о недавном обележавању Дана војних ветерана. Манифестација је оцењена високом оценом, уз напомену УВПС да се тиме Србија на најбољи начин одужује свим генерацијама бранилаца отаџбине. Председник Драгањац изразио је захвалност пуковнику Ристићу лично и Управи за традицију, стандард и ветеране на значајној помоћи у обележавању 25-годишњице од оснивања и преданог рада УВПС. Пуковник Ристић је подвукао да Министарство одбране непрестано брине о негдашњим старешинама и да настоји да сви проблеми буду превазиђени. Сарадници председника Драгањца пренели су очекивања војних пензионера Србије да државном станоградњом буду решени проблеми који муче око 9.000 стамбених интересената из њихових редова.

3. П.

Дан војних ветерана обележен у Поморављу

ПОШТА САБОРЦИМА

Општинске организације удружења војних пензионера Параћин и Ћуприја обележиле су Дан војних ветерана заједничким окупљањем и полагањем венаца на Споменик палим борцима општине Параћин у ратовима од 1990. до 1999. године, у сарадњи са Удружењем бораца отаџбинских ратова општи-

не Параћин, Удружењем ратних војних инвалида и Савезом удружења потомака ратника Србије од 1912. до 1920. године Параћин.

У истом строју поново су се нашли ратни и мирнодопски команданти, командири, војници и војни ветерани који су часно и одано служили својој отаџбини.

УВП Крушевац

СЕЋАЊЕ НА БРАНИОЦЕ

Укасарни „Расина“ 4. децембра 2018. године, полагањем венаца и цвећа обележен је Дан војних ветерана Србије.

У име града Крушевца венац су положили градоначелник Јасмина Палуrowић и председник Скупштине града Живојин Милорадовић.

Венце су положили и начелник Расинског округа Бранислав Весић, представници Удружења резервних војних старешина, СУБНОР-а и ратних војних инвалида.

У име Команде гарнизона венац је положила Делегација са пуковником Радетом Рујаковићем на челу. Делегацију Удружења војних пензионера Крушевца предводили су председник Душан Самарџић и секретар ГрОД Горан Мишковић.

Мр А. Симоновић

Општински одбори ове две организације одржале су претходно заједнички састанак на коме су дефинисани општи циљеви и задаци у наредној, 2019. години и прецизирали заједничка окупљања у циљу очувања заједништва и интереса војнопензионерске популације у овом делу наше Србије. Након пригодних говора и уручивања награда, војни ветерани су наставили заједничко дружење у једном од ресторана ове питоме поморавске општине.

М. Стевић

Заједнички снимак пред спомеником

Годишња Скупштина Удружења „Подморничар“

У ЗНАКУ 56. СВЕТСКОГ КОНГРЕСА

У време када смо имали јединицу подморница навикли смо на информације које су говориле о неустрашивости наших старешина што су силне миље пловили под морем, извршавајући задатке за које се говорило да су најтежи. Да, тада су, без обзира на добровољност, пажљиво бирани људи за подморничаре... Били смо једна од десетак земаља света која је производила подморнице, показујући тако висок ниво техничко-технолошких могућности наших института и бродоградње.

Данас нас на славне дане подморничарства подсећају подморничари у пензији који не дозвољавају да се традиција угаси. Тако су летос у Апатину приредили величанствену изложбу посвећено 90-годишњици југословенског подморничарства. Такође летос, после неколико

упорних година, успели су да на ушће Саве у Дунав стигне диверзантска подморница типа 911. Очекује се да у наредним месецима та подморница буде припремљена да може да прими прве посетиоце. Биће то експонат какав мали број градова у свету има.

Захваљујући допремљеној диверзантској подморници, али пре свега агилности Удружења „Подморничар“, Београд је добио кандидатуру да идуће године од 21. до 26. маја организује 56. светски конгрес подморничара, на коме ће учествовати више од 300 учесника из свих крајева света. Биће то још један испит из организације и гостопримства нашег главног града, прилика да се пронесе слава слободарског народа и утисци о изванредној организацији разгранатих активности конгреса.

Зато и није нимало чудно што је последња Скупштина тог удружења, одржана у просторијама Југословенског речног бродарства, протекла у знаку 56. конгреса. Припреме су далеко одмакле, о чему је реферисао Милан Комар, председник Организационог одбора конгреса.

Председник Скупштине Милан Јованов и председник Управног одбора Удружења Слободан Живанић обавестили су чланове о активностима које су организоване и спроведене у минутих дванаест месеци. Надлежни органи поднели су извештаје који су једногласно прихваћени, а овога пута изгласан је и Правилник о установљењу и додели признања. У идућој години, по свему судећи, подморничари ће се ангажовати око постављања и опремања подморнице на ушћу и у организацији конгреса подморничара.

Плесни студио „Наталија и Ивица“ извео је специјално за подморничаре две играчке нумере.

3. П.

Заједнички снимак учесника овогодишње Скупштине

Негдашње старешине
2. армије на окупуО СВЕМУ ГОВОРИ
ДРУГАРСТВО

Иове године су бивше старешине 2. армије, предвођене својим командантама, биле на окупу. Састали су се 29. новембра, на дан када се некада славио Дан републике у београдском ресторану „Спорт“. Био је то традиционални годишњи сусрет којим се манифестује снажно другарство што је владало у војним јединицама.

Присутнима који су се и овога пута одазвали у великом броју обратио се негдашњи командант те стратегијске групаације Војске Југославије генерал-пуковник у пензији Божидар Бабић. Он је захвалио свима који су одвојили време и дошли на сусрет. Говорио је потом о великом другарству које је владало у јединицама ЈНА, ВЈ и ВСЦГ. Посебно је поздравио 12 генерала који су били команданти армије,

Окупљене старешине поздравио је Божидар Бабић

помоћници команданта, начелници управа и других значајних институција. Апеловао је да се очува другарство које је дуго ковано и да се настави са оваквим сусретима.

Бабић је одао признање Зорану Вучковићу и Горану Лабану који су били у упо-

зи непосредних организатора.

Сусрет старешина 2. армије протекла је у добром дружењу, евоцирању успомена из времена вишедеценијског службовања, а у финалу их је на јунаштво и чојство подсетио и народни гуслар.

3. П.

Војни пензионери Чукарице обележили јубилеј

БОРБА ЗА ДОСТОЈАНСТВО

Скуп војних пензионера Чукарице, уз присуство многобројних гостију, одржан је 19. новембра. Реферат о 25 година рада УВПС поднео је председник Општинске организације Зоран Јанковић.

—Пре 25. година основано је УВП као изразита потреба пензионисаних подофицира и официра у враћању законских статусних и других права. На бурној друштвеној сцени у којој су припадници војске у сложеним условима поднели значајан терет јавили су се многобројни проблеми. Тих година појединци су остајали без породице, огњишта без имовине и многих тековина свог рада. Десила се чувена хиперинфлација, што је код војних пензионера створила револт и одлучност да се организују и тако уједињени боре се за своја права.

Чин оснивања Удружења је за област деловања одредио: заштиту основних права и слобода војних пензионера, пензијско и инвалидско осигурање, социјалну заштиту, стамбено обезбеђење, здравствену заштиту, стваралаштво традиције, информисање, културно и рекреативно-спортске

Потом је Јанковић истакао да је ванредно повећање пензија од 2008. до 2015. године приведено је крају, укључујући и поступак Европског суда за људска права. Нажалост ненаплаћених 4,21 одсто остаје неправда и несхватање судских инстанци јер је редовно повећање урачунато као ванредно. Десило се да ту ситуацији није разумео ни највиши суд Србије.

—Претешка је чињеница да 8718 војних пензионера нема коначно решено стамбено питање од којих 4221 нема никакав стан. Охрабрује решеност државе да за потребе система одбране у наредном периоду обезбеди 30.000 станова.

Удружење се неће либити да употреби сва правна и административна средства, а на непоштовање Закона реаговаће као и до сада одговарајућим потезима, укључујући и радикалне, да пензионерима буде боље.

Заштита интереса и решавање бројних проблема војних пензионера захтева и даље ангажовање чланства (по овом питању не можемо бити задовољни) и јединственог деловања свих КВП.

Чланови ОпОд са председником ИО ГО УВПС Зораном Вучковићем

активности у сарадњи са сродним организацијама, рекао је Јанковић.

После пређеног пута од 25 година савлађивање свих проблема да није основана војнопензионерска организација требало би је измислити. Због тога се изражава захвалност свим оснивачима, који су носили рад свих ових година и свима који су веровали у институције тог профила. Уз испољену стручност, упорност и одлучност да се решавање проблема остварује посредством надлежних државних, законодавних и међународних организација постигнути су резултати који се све чешће спомињу као охрабрење за истраживање на путу правде за све друштвене групе којима су вишедеценијска права окрњена или укинута.

Наведени неповољни услови нису спречили Удружење да се непрекидно бори за остваривање и унапређивање статусних интереса, стечених права и очување достојанства војних пензионера. Трајно опредељење Удружења је изградња модерног демократског друштва, слободе, једнакости, социјалне правде и потпуно елиминисање било какве дискриминације. Апсолутно смо за јаку, добро опремљену и обучену Војску Србије и зато максимално подржавамо мере које надлежни државни органи у том циљу предузимају, истакао је Јанковић.

После свечаног скупа окупљени војни пензионери су наставили дружење.

З. Ј.

Додела социјалне и хуманитарне помоћи у новембру 2018. године

ДРУГАРСКА
ПОТПОРА У ЈЕКУ
СЛАВА

На основу Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи Удружења војних пензионера Србије, Изврши одбор је на седници одржаној 7. децембра 2018. године, размотрио захтеве достављене у новембру 2018. године, и на основу прописаних критеријума и испуњених услова, донео је одлуку додели једнократне социјалне и хуманитарне помоћи:

А) Материјално стање

На основу члана 5.а у вези са чланом 4. став 1. тачка 1. Правилника
ОпОр Обреновац ЗЗ: 31.000,00 – по члану 11.843,43 динара
ОпОр Кикинда ИА: 27.000,00 – по члану 5.708,45 динара
ОпОр Нови Београд ДД: 27.000,00 – по члану 12.068,56 динара
ОпОр Вождовац БМ: 34.000,00 – по члану 9.460,00 динара
ОпОр Лозница ГБ: 34.000,00 – по члану 5.331,86 динара
ОпОр Смедеревска Паланка СА: 27.000,00 – по члану 10.693,50 динара
ОпОр Ниш ДЛБ: 34.000,00 – по члану 11.563,65 динара
ОпОр Ужице ПР: 34.000,00 – по члану 10.129,49 динара
ОпОр Нови Сад ЈД: 27.000,00 – по члану 12.243,67 динара
ОпОр Сомбор РР: 34.000,00 – по члану 6.890,89 динара
ОпОр Раковица МН: 34.000,00 – по члану 10.899,56 динара
ОпОр Бела Црква КД: 31.000,00 – по члану 10.425,36 динара
ОпОр Бела Црква СЖ: 31.000,00 – по члану 9.122,42 динара
ОпОр Земун МБ: 34.000,00 – по члану 7.568,28 динара
ОпОр Краљево: 34.000,00 – по члану 10.631,48 динара

Б) Здравствено збрињавање

На основу члана 5.а у вези са чланом 4. став 1. тачка 2. Правилника,
ОпОр Вождовац ДЗ: 15.000,00 – по члану 22.442,38 динара
ОпОр Земун КП: 19.500,00 – по члану 19.549,52 динара
ОпОр Кикинда КС: 20.000,00 – по члану 16.106,66 динара
ОпОр Земун ПМ: 15.000,00 – по члану 22.530,01,36 динара
ОпОр Нови Београд МЛБ: 10.000,00 – по члану 17.287,37 динара

Новчана средства су уплаћена на текуће рачуне 10. децембра 2018. године

Захтеви који су достављени у новембру су сви решени. Захтеви који буду достављени у времену од 1. децембра до 31. децембра 2018. године биће решавањем почетком јануара 2019. године.

Извршни одбор

Пожаревљани обележили 25-годишњицу удружења

УЈЕДИЊЕНИ РЕШАВАЈУ ПРОБЛЕМЕ

Свечана седница Удружења војних пензионера града Пожаревца поводом 25-годишњице одржана је 1. децембра у Центру за културу Пожаревца.

Поред чланова ГрО, седници су присуствовали: потпредседник Скупштине града Пожаревца, господин Милић Јовановић, заменик команданта гарнизона Пожаревац потпуковник Владислав Ђорђевић, директорка Историјског Архива града Пожаревца Јасмина Николић и велики број чланова удружења и почасних чланова.

Након трубног знака државну химну отпевао је хор Музичке школе „Стеван Мокрањца“ са професором Љубицом Миладиновић на челу.

Након државне химне приказан је филм о раду удружења у претходном периоду. По завршетку филма присутнима се обратио председник УВП града Пожаревца мр Драгутин Страхињић, који је нагласио да само уједињени можемо решавати проблеме на боље. У даљем изла-

Награђени и похваљени

гању осврнуо се на досадашње резултате у заштити права и интереса војних пензионера.

Навео је културно-рекреативне активности кроз посете историјским и другим садржајима у земљи. Посебно је апострофирао посете болесним и временским војним пензионерима

Говорио је о остваривању добрих односа са локалном самоуправом, командом гарнизона, јавним предузећима и појединцима.

После излагања председника УВП Пожаревца, уручена су признања најзаслужнијима.

Уследио је музички део програма у којем су наступили су ученици ОШ „Краљ Александар I“. Они су интерпретирали песму „Пукни зоро“ и извели балет „Балканика“.

На крају програма наступила је група „Макси бенд“ са три музичке нумере.

После свечаности у Центру за културу града Пожаревца настављено је дружење гостију, чланова удружења, почасних чланова и пријатеља удружења у хотелу „Дунав“ уз пригодан ручак и музички програм.

Д. С.

Две и по деценије од формирања организације у Раковици

ЗА БОЉЕ ДАНЕ

Председник раковичких војних пензионера Милорад Колашинац присутнима се на свечаном скупу одржаном 16. децембра обратио следећим речима: „Част ми је да вас лично поздравим на овај свечани дан када слаavimo 25 година од оснивања нашег удружења које је у три пута мењало име, баш као и држава. Желим и вама и нашем удружењу мир, стабилност, слогу и дуговечност“.

Скупу је присуствовао и председник УВПС Љубомир Драгањац који је поздравио присутне и обавестио их о свему значајном из области пензијско-инвалидског осигурања и из активности УВПС.

Потом се, подсећања ради, могло чути да је Војнопензијски систем у Србији настао је у 19. веку, када и држава и војска. Прве пензије доделио је кнез Милош високим војним старешинама или њиховим удовицама из 1. и 2. Српског устанка. До 1895. године једино су официри имали пензију, а тада то право стичу и подофицири. Са појавом првих војних пензионера није се осећала потреба њиховог посебног организовања јер су били саставни део официрског кора. Пензионисањем су превођени у резерву и у том својству остајали до краја живота.

У време разбијања СФРЈ, војнопензијски систем нашао се у деликатној ситуацији, а војни пензионери у врло тешком положају. Све то је, уз неке друге чиниоце, условило потребу за оснивање Удру-

жења војних пензионера Југославије (УВПЈ), данас Србије (УВПС). Удружење је једини аутентични представник у чијим је родовима више од 22 000 чланова.

Удружење је основано са првенственом циљем да сачува стечена права по основу службе у војсци која је специфична, психофизички напорна, захтева одрицања, па и ускраћивања извесних људских права и слобода. Удружење има задатак да се бори за очување и унапређење интереса чланства из пензијског, инвалидског, здравственог и стамбеног обезбеђења, за мирну и спокојну старост после часно обављене службе, што оно и непрекидно чини.

Служба која је у просеку трајала више од 35 година, са просечно 6 – 8 премештаја скратила је животни век (иначе здравијег дела популације на почетку каријере) за 8-10 година у односу на колеге изван војске.

Општа је оцена да је Удружење војних пензионера настало из преке потребе целе војно-пензионерске популације да се бори за достојанствен живот у старости и у обиму које то могућности земље дозво-

љавају. Удружење се никада није одрекло чињенице (није то никада ни кроз историју) да је део бића војске.

„Ступивши у војну службу, садашњи војни пензионери, а то чине и будући, заветовали су се држави и народу, не очекујући ништа више од онога што им по закону припада. Нажалост такви какви јесмо били смо принуђени да се са преко тужби против своје државе боримо за своја стечена права. Нисмо поносни на то, али смо били принуђени“, рекао је Колашинац.

Служећи свом народу старешински кор српске војске израстао је у елитни део друштва и не само на бојном пољу, већ и кроз целокупни допринос националном бићу (у науци, индустрији, медицини).

Више од 60 одсто војних пензионера је са високом стручном спремом. Међу њима су академици, доктори наука, професори универзитета, бивши министри, посланици... којима није нису у прилици да предлажу, износе своја мишљења, преносе искуства, нарочито када је у питању реформа војске.

М. К.

Заједнички снимак за успомену

Сусрет у Горњем Милановцу

ВЕЗИСТИ НА ОКУПУ

На иницијативу Команде ЦОВИ у Горњем Милановцу, 17. новембра одржан је сусрет бивших старешина и цивилних лица јединице која је лоцирала у том граду. Позиву се одазвало 66 особа.

У току сусрета окупљени су обавештени о организацији и задацима Центра, а имали су прилике да обиђу радионице и кабинете где су радили.

Посебан утисак на све присутне оставила је Спомен-соба, у којој је путем неколико целина приказан настанак и развој везе, од Колубарске битке па до данас. Посебна целина посвећена је погинулим припадницима војске са територије општине Г. Милановац у ратовима од 1991. до 1999. године.

Уз захвалност команданту потпуковнику Платојевићу на организацији сусрета, једнодушно опредељење је да овакве сусрете треба организовати и чешће, јер је било присутних који у касарну нису ушли више од 15 година.

Сусрет је завршен фотографисањем и традиционалним војничким пасуљем.

Р. Васовић

Звездарци на свечаном скупу

И ДАЉЕ ПРЕД ТЕШКИМ ЗАДАЦИМА

Поводом 25 година од оснивања УВПС, а у складу са годишњим планом рада, у просторијама Општинског одбора УВПС Звездара (Душана Радовића 9А), 12. децембра одржана је свечана седница Скупштине општинске организације УВПС.

Информисање о актуелним догађајима је обавио председник УВПС Звездара Милован Лалић. Он је истакао позитивне резултате које је општинска организација остварила у борби за статусна права војних пензионера. Велика борба је вођена на два фронта: за остваривање закинутих права у вези са војним пензијама и оних из стамбеног обезбеђења и здравственог осигурања.

Лалић је истакао је да сваки члан општинске организације може увек доћи да изнесе свој проблем и да ће, после консултација општинског руководства, сазнати шта је најбоље и најцелисходније урадити у конкретном случају. Више чланова је долазило и тражило помоћ у решавању својих стамбених проблема и у сваком случају је урађен одређени помак, некад мањи некад већи. Слично је и приликом подношења захтева за једнократну новчану помоћ, где општински одбор сагледава сваки случај понаособ, па је проценат одобрених захтева веома висок.

Председник Лалић је још истакао да у решавању проблема чланова УВПС Звездара има пуну подршку свих органа УВПС.

Допринос информисању је после тога дао и

увек радо виђен гост, Звонимир Пешић, главни и одговорни уредник листа „Војни Ветеран“. Он се посебно осврнуо на сталну „борбу“ за остваривање права у вези са закинутим војним пензијама.

Најзаслужнијима и најактивнијим члановима УВПС Звездара у наставку су уручена признања УВПС. Књиге су додељене Милки Шолаја, Љубиши Јоцићу, Чедомиру Савићу, Ђури Косијеру и Божидару Ненадовићу. За посебно добру сарадњу УВПС са СРВС, књига је додељена и Драгану Дивјаку.

По завршетку званичног дела Милка Шолаја, потпредседник УВПС Звездара и већ афирмисани песник, представила је неколико својих најновијих песама. На крају је награђена искреним и дугим аплаузом.

Дружење је настављено у пријатној и веселој атмосфери, уз пригодно послужење. Да расположење буде баш како треба, побринуо се Веља са својом хармоником и разиграним песмама.

М. Матошевић

Сајам пензионера у Нишу

ОД МЕДА ДО ПОНУДЕ БАЊА

У Официрском дому у Нишу одржан је сајам пензионера. Други је пут да се та манифестација одржава у Нишу, јер се показао као добар организатор и домаћин, а покровитељ сајма је била банка *Поштанска штедионица*.

Сајам је отворио министар Милан Кркобабић који се веома похвално изразио о организацији те приредбе. Учеснике сајма је поздравио и представник *Поштанске штедионице*, који је рекао да више од 90 одсто пензионера прима пензију посредством те банке, која настоји да им пружи више повољности везаних за примања, а посебно у области кредитирања. Банка је у центру Ниша проширила свој пословни простор, тако да нема гужви у пружању услуга било које врсте.

На сајму је учествовало доста излагача широког спектра интересовања. Многи пензионери који се баве пчеларством на сајму су изложили разноврсне производе из свог домена, почев од меда до низа других производа.

Велики број пензионера који се баве пољопривредном производњом приказао је свој успех у тој делатности, па су се ту могле наћи разноврсне врсте ајвара и других артикала зимнице. Нису изостали ни други производи као што су сиреви, качкавал, а било је и доста производа из домаће радиности, посебно оних од вуне: чарапе, рукавице, џемпери и други производи, чија је потражња расте у зимском добу.

Изложени артикли су се могли купити или наручити по веома повољним ценама.

Излагачи на сајму били су и даваоци услуга из области осигурања, банкарства и одмора у бањама. Представници бања из централне и јужне Србије, нудили су услуге по повољним условима, почев од плаћања на рате, а новина су бонуси ако се унапред плате услуге.

На крају првог дана сајма преставник *Поштанске штедионице*, је доделио захвалнице заслужним коминтентима и организаторима.

Градској организацији Удружења војних пензионера Ниш додељена је посебна захвалница.

М. Пантелић

Обележено 25 година рада ваљевске организације УВПС

ПРИЗНАЊА НАЈЗАСЛУЖНИЈИМА

Градска организација УВПС у Ваљеву на пригодан начин обележила је 25 година од оснивања. Обележавању тог јубилеја, поред чланова Градског одбора и чланова градске организације, присуствовали су и гости из ВП 9845 Ваљево, Групе за послове са војним осигурањима Ваљево, Регионалног центра МО Ваљево, радија „Кула“, РТВ „Марш“, листа „Напред“, Удружења инвалида рада, Удружења „Треће доба“, Ваљевске пиваре АД Ваљево и Удружења пензионера полиције Ваљево.

Присутним пензионерима и гостима обратио се председник Градског одбора УВПС у Ваљеву Мило Радич, који је подсетио на рад градске организације и Градског одбора у протеклих 25 година, не заборављајући да помене истакнуте појединце који су били носиоци оснивања организације пензионера у Ваљеву. На крају обраћања присутнима су уручене захвалнице за вишегодишњи допринос развоју, унапређењу деловања и афирмацији Градске организације УВПС у Ваљеву, за високе резултате у раду и субјектима са територије Колубарског округа са којима је остварена добра сарадња.

Општинска организација УВПС у Ваљеву основана је 14. децембра 1993. године, јер се тада указала потреба за оснивањем удружења војних пензионера на територији Колубарског округа. У иницијативном одбору су били Момчило Терзић, пуковник у пензији, Светозар Милошевић, пуковник у пензији, Илија Пантелић, мајор у пензији и Светомир Мојић, заставник прве класе у

пензији. У то време Општинска организација бројала је 724 корисника војних пензија, од чега 580 војних пензионера (323 официра и 257 подофицира) и 144 породична пензионера.

Значајан допринос оснивању организације дали су Момчило Терзић, Илија Пантелић, Светомир Мојић Бранко Вукојевић, Светозар Милошевић, Тодор Копанџа, Милан Станић, Златомир Ружичић, Фрањо Галинац, Младен Влајковић, Живорад Арсенијевић, Миодраг Марјановић, а и повереницима у општинама: Уб – Благоје Мијатовић, Лајковац – Ђорђе Димовски, Мионица – Велимир Ћирковић, и Љиг – Бранко Ћирић.

Истакнутим члановима ГрОр УВПС у Ваљеву додељене су захвалнице за вишегодишњи допринос развоју, унапређењу деловања и афирмацији Градске организације Удружења војних пензионера Србије у Ваљеву и за високе резултате у раду Светозару Милошевићу, Миодрагу Пујићу, и Зорану Цолићу. Захвалнице су још уручене ВП 9845 Ваљево, Одељењу за здравствену заштиту ВП 9845, Групи за послове са војним осигурањима, Регионалном центру МО Ваљево, радију „Кула“, РТВ „Марш“, листу ваљевског краја „Напред“, Удружењу инвалида рада, Удружењу „Треће доба“, Ваљевској пивари, Градском удружењу пензионера и Удружењу пензионера полиције Ваљево.

Градска организација је успешно извршавала све своје обавезе уз одговарајуће теškoће, али уз појачани труд. У наредном периоду очекују се још бољи резултати.

М. Радич

Седница нишког руководства УВПС

ДОНЕТО ВИШЕ ОДЛУКА

Градски одбор УВПС Ниш одржао је последњу седницу у 2018. години, на којој су анализирани резултати у претходном периоду и извршене припреме за доношење планова и одлука за 2019. годину.

Констатовано је да је претходни период био крцат догађајима, почев од обележавања 25-годишњице од оснивања удружења, за коју је истакнуто да је била успешна, добро организована и медијски покривена.

Чланови УВПС Ниш су у претходном периоду учествовали у обележавању великог броја празника војних и државних институција, а једна од њих је обележавање Дана КОВ 16. новембра, за које се стварно може рећи да је било величанствено.

Чланови ГрОд су обавештени да је акт који је заједно са пензионерима МУП-а упућен председнику Републике Србије, председнику владе, министрима одбране и унутрашњих послова и начелнику Генералштаба ВС, још један покушај да се реши питање пиштоља, које су старешине пушопле, били им старешени кишопле, да су до сада неколико пута претплаћени путем пореза, а сада се још тражи нови намет за издавање нових оружаних листова. Да иронија буде већа, тражи се и потврда о обуци која се наравно плаћа код овлашћених организација.

Истакнута је и обавеза да се што више обилазе болесни и непокретни. Чланови ГО су посетили војне пензионере у Геронтолошком центру.

Посебно се говорило о пријему нових чланова, јер је чињеница да млади пензионери избегавају да се учлане. Донета је одлука да се у почетку наредне године са-

чини писмо добре намере, у коме ће бити истакнуто чиме се све бави удружење, које услуге пружа члановима, да се позову нечланови да приступе удружењу. Писмо ће бити упућено и свим члановима.

У погледу управних и парничних поступака, истакнуто је да нема неких новина, већ се чекају одлуке Уставног суда по уставним жалбама и да не треба улазити у парнични поступак и излагати се непотребним трошковима.

Хуманитарна акција Нишлија

ЗРНО ПО ЗРНО...

У просторијама Градске организације Удружења војних пензионера Ниш, прикупљена је одређена количина пластичних চেପова.

Милутин Пантелић, председник Гр. Орг. УВПС Ниш, Зоран Јашовић потпредседник Гр. Орг. УВПС Ниш и Станко Боснић, председник Месне Организације „Филип Кљајић“, предали су 5. децембра прикупљене চেপове представницима предшколске установе „Пчелица“ Ниш, са којом удружење гаји веома добру сарадњу.

З. Јашовић

Члановима ГО подељен је предлог плана рада за 2019. годину, да дају примедбе и предлоге, ради усвајања на следећој седници.

Као и сваке године ГО је разматрао доделу стимулативних мера за председнике месних организација.

Донета је одлука да се 22. децембра, на Дан ЈНА, одржи појединачно такмичење у шаху за војне пензионере.

На коју је одлучено да ГО у ширем саставу дружењем испрати стару годину уз скромно послужење.

М. Пантелић

Новосадски војни пензионери
обележили јубилеј

НАЈВИШЕ ПРОБЛЕМА ЗАДАЈУ СТАМБЕНЕ НЕДАЋЕ

Ове године је подељено свега 14 станова (12 нових на локалитету „Југовићево“ и два неуређена), а у току је технички пријем две зграде са 86 станова. Њихова подела очекује се у идућој години. То је кап у мору, када се зна да у последњих 20 година није било значајније поделе станова, а нажалост део војних пензионера је преминуо и оставио породицу без крова над главом.

Милорад Орељ је рефератом дочарао развој и тренутну слику УВПС у Новом Саду

Усвечаној сали Дома ВС у Новом Саду чланови једне од најмногољуднијих организација у Србији обележили су 14. децембра 25-годишњицу непрекидног рада организације УВПС у том граду. Свечаној академији, организованом тим поводом, присуствовали су председник УВПС Љубомир Драгањац са сарадницима, народни посланик у Скупштини Србије Мома Чолаковић, посланица у Скупштини Војводине Јованка Чолак, представници Министарства одбране и Војске Србије, јавних предузећа, установа културе, Фонда ПИО, делегације бораčkih, инвалидских, градских и општинских организација цивилних и војних пензионера, резервних војних старешина, завичајних удружења, националних и верских заједница представници медија.

Државну химну „Боже правде отпевала је Данијела Јовановић, првакиње Новосадске опере.

Честитајући велики јубилеј, председник Љубомир Драгањац је рекао је окупљеним војним пензионерима да је са великим одушевљењем присуствује том догађају и одао признање градској организацији Новог Сада на свему што је учинила за војне пензионере и удружење у целини. Систематским радом и самопрегором, како је

рекао, решили су многе проблеме којих је у Новом Саду било више него у другим срединама. Одао је признање председнику и градском руководству на свему што су све до данас учинили за војне пензионере и тако се сврстали у најуспешније организације у Удружењу.

Пензије вратити у Фонд за СОВО

—Мислим да морамо још више и још жељешће да се ангажујемо на успостављању система социјалног осигурања војних осигураника које је нарочито нарушено издвајањем пензијског и инвалидског осигурања и уврштавањем у надлежност Републичког Фонда ПИО. Посебно наглашавам потребу да војно здравство постане стабилно, да се не догађа рецимо да се лекови издају за два месеца, после тога на месец дана, па на два месеца, да би се поново то чинило на месец дана. Ви, на срећу, због ангажовања Војне болнице Нови Сад са пуковником Братољубом Бркљачом на челу у тој области имате мање проблема. Надам се да ће државна станоградња у наредном периоду решити нагомилане стамбене проблеме. Такође се на-

дам да ће се променити систем усклађивања војних пензија у праведнији. Сада су војне пензије у односу на плате активних старешина сведене само на 70 одсто, рекао је Драгањац.

Пошто је водитељка програма Данијела Јовановић подсетила присутне да је Градска организација војних пензионера у Новом Саду формирана у децембру 1993. године, реч је дала председнику Градског одбора УВПС Нови Сад Милораду Орељу.

—У Новом Саду Градски одбор је основан 16.12.1993. године, захваљујући нашим колегама који су тада уз максимално залагање и несебичан рад окупили војне пензионере и одржали оснивачку скупштину. Обележавајући овај дан, са посебном пажњом и уз дужно поштовање морамо да се сетимо тих људи (чланова иницијативног одбора): Сретена Илића, Ђорђе Бачића, Гојка Митровића и Злата Герасимовског.

—Разлози за организовање војних пензионера у Удружење настала је у условима били су вишеструки: разбијање СФРЈ, огроман број војних пензионера са својим породицама, заједно са активним саставом ЈНА, напуштају своје домове у бившим републикама и долазе у Србију са нерешеним статусним питањима, без стана и са неизвесном будућношћу. Војни пензионери се први пут сусрећу са проблемима као што су: лош материјални положај, незапосленост чланова породице, нерешено стамбено питање, укидање права која су до тада имали и друго, рекао је Орељ.

Од свог оснивања у тада изузетном тежаким условима, па до данас, Удружење је тежиште свог рада испољило на решавању статусних права и легитимних интереса војних пензионера из области пензијског, инвалидског, здравственог осигурања и стамбеног обезбеђења, било је окренуто човеку и чинило све да заштити права војних пензионера и њихових породица.

Уместо давања адвокатица — стамбена изградња

—Од 2004. године војни пензионери су изложени непрекидном нарушавању својих стечених права, због непоштовања или селективне примене важећих закона и уредби, доношење прописа којима се укидају стечена права војних пензионера и нефинансирања законских права из области социјалног осигурања војних осигураника. Из наведених разлога, ми смо нажалост део својих права остваривали и остварујемо на судовима, што је несхватљиво за једну правно уређену државу.

—Доношењем и применом оваквих прописа највећа штета је нанета војним пензионерима, али и држави Србији, која је на име судских трошкова и камата исплатила износе и до три пута веће од самог дуга према војним пензионерима. Поједини адвокати су зарадили више стотина хиљада евра водећи ове поступке. Дали је неко одговарао? Није! Дали је држава могла овај новац уместо у приватне џепове адвоката да утрости на изградњу станова за припаднике Војске?! Јесте! Изменом начина одређивања и усклађивања војних пензија и пребацивањем пензијског и инвалидског осигурања у Републички фонд за ПИО нанете су огромне штете војним пензионерима. Настале су велике разлике у износивању пензија за пензионере истог чина и положаја, а пензије у односу на плате

Војни пензионери традиционално испуне Свечану салу Дома ВС до последњег места

су пале испод 70 одсто. Сматрамо да је потребно створити услове да се пензијско и инвалидско осигурање војних осигураника врати у надлежност Фонда за социјално осигурање војних осигураника, нагласио је Орељ.

Удружење је у протеклих 25. година предузело низ мера и активности на решавању ових проблема и определило се да то чини кроз институције система, што је захтевало упорност, стрпљивост и стручност, али се показало да је то једино могуће деловање за успешно решавање насталих проблема.

—У последње време сведоци смо да Министарство одбране са Александром Вулином на челу, мења однос према војним пензионерима. Идеја да систем одбране треба да брине о онима који приступе војсци кроз цело време службовања, али и по пензионисању, наишла је на општу подршку код војних пензионера.

—Поред ових статусних питања из области пензијског осигурања, пензионери у Новом Саду, суочени су са два кључна

проблема који свакодневно утичу на наш живот, а то су стамбено питање и здравство. Нови Сад је град са најлошије решеним стамбеним питањем у Републици, када су у питању војни пензионери, а и наше колеге који су у служби. Не зна се коме је теже: војним пензионерима, који су смештени у војним објектима и суочени са енормно великим комуналним трошковима, или онима који су подстанари и са породицама живе под туђим кровом. И поред предузимања низ мера и покушаја да се положај војних пензионера без стана поправи, помаци су јако мали.

Да ли одговорне гризе савест?

Ове године је подељено свега 14 станова (12 нових на локалитету „Југовићево“ и два неуређена), а у току је технички пријем две зграде са 86 станова. Њихова подела очекује се у идућој години. То је кап у мору, када се зна да у последњих 20 година није било значајније поделе станова, а нажалост део војних пензионера је преминуо и оставио породицу без крова над главом. Да ли одговорне због тога гризе савест, не знам, али знам да се могло много више. Пролазећи сваког дана поред напуштених касарни у нашем граду, не можемо а да се не запитамо, дали су ови објекти на најзначајнијим локацијама у граду могли да се продају и реше наша стамбена питања.

Ни војном здравству не „цветају руже“.

—Када говоримо о здравству у Новом Саду, одмах помислимо на Војну болницу у Петроварадину, и сви ми бисмо желели да она у свему буде најбоља, од кадровске попуњености, услуге па до савремене опреме. Међутим, сведоци смо да се и поред великог напора и љубазности особља које је запослено, њен углед урушава, да ли намерно или не. Тако да данас војна болница има хируршки сто из 1979. године, а нема два ултразвучна апарата, не поседује ни савремени ртг апарат и другу дијагностичку опрему. Лекарски у војној болници још рецепте исписују хемијском оловком.

Када је кадровска попуњеност у питању, стање је још теже: нема ниједног гастроинтеролога, недостају два кардиолога, офталмолог, лекари опште праксе и још низ

специјалиста. Не можемо да се не запитамо где је у последње две године, по речима министра здравља, запослено 20.000 здравствених радника, а војна болница је непопуњена, (или шта би било да је од тих 20.000 само 50 запослено у новосадској војној болници).

Надамо се да ће се део обећања министра одбране остварити када је у питању војно здравство, и да ће се наћи начина да се војна болница попуни како кадровима и савременом опремом, јер ми другу болницу немамо. Она мора опстати не само због 7.000 војних осигураника који се у њој лече, него и великог броја цивила, наших суграђана, који свакодневно долазе и лече се у војној болници, казао је Милорад Орељ.

Разгранате активности и сарадња

Сарадња са органима локалне самоуправе, Филијалом ПИО Нови Сад, јединицама Војске и организацијским јединицама МО, те са удружењима која имају сличне циљеве и задатке, може се оценити успешном и она се из дана у дан унапређује.

—Посебно поносни морамо да будемо на помоћ која се пружа нашим члановима. У складу са Правилником 40 одсто наше чланарине се издваја за хуманитарну и социјалну помоћ најугроженијим војним пензионерима, што нема ниједно друго удружење или организација.

У погледу активности из области културе и спорта, сваке године организујемо излете, спортске сусрете, посете и слично. Остварили смо сарадњу са више општинских и градских организација у земљи и са војним пензионерима из Темишвара. Ове године смо били домаћини и имали заједничко дружење са војним пензионерима из Пожаревца и Новог Београда, а наша делегација је била у посети војним пензионерима у Темишвару. У мају следеће године треба да будемо домаћини војним пензионерима из Бања Луке.

И на крају позивам све војне пензионере, да се активно укључе у рад удружења и да заједничким напорима решавамо проблеме и своје пензионерске дане учинимо лепшим и достојанственијим, закључио је своје излагање Орељ.

Управник Војне болнице Нови Сад Братољуб Бркљача беседио је веома надахнуто и инспиративно, при чему је изговорио мноштво мудрих мисли и животних савета.

У културно-уметничком програму Ансамбл „Вила“, најмасовније културно-уметничко друштво у Новом Саду које окуља велики број деце, младих и одраслих људи и афирмише наше културно наслеђе широм планете представило се фолклорним нумерама. Овогодишњи су добитници Октобарске награде града Новог Сада, глумац Српског народног Позоришта Миодраг Петровић, и првакиња новосадске опере Данијела Јовановић.

Да Свечана академија и дружење војних пензионера протекну у најбољем светлу допринели су млекар АД Илек, Суботица; пекара Европа, Нови Сад; Минкава д.о.о. Нови Сад; пекара Клас Нови Сад; винарија БМ-АПТ Сремски Карловци; пекара Сајам Нови Сад; винарија Иво Михаљич, Сремски Карловци и пекара Банов, Каћ.

З. Пешић

ПРИЗНАЊА ОРГАНИЗАЦИЈА И ПОЈЕДИНЦИМА

Председник Удружења војних пензионера Србије Љубомир Драгањац и председник Градског одбора УВПС Новог Сада Милорад Орељ уручили су пригодна признања.

Плакета УВПС додељена је: Одељењу фонда за социјално осигурање војних осигураника и Бранку Јововићу, члану градског одбора.

Захвалница УВПС припала је: Драгану Балабану, члану Надзорног одбора ГО УВПС Нови Сад.

Захвалница градског одбора додељена је: Моми Чолаковићу, председнику Удружења пензионера града Новог Сада, Станку Шушњару, председнику Удружења ваздухопловаца војводине, Душану Стојанову, члану УВПС, Ансамблу „Вила“ из Новог Сада, Данијели Јовановић, Миодрагу Петровићу и Жељки Јелић.

Демографска слика Србије

АЛАРМ ВЕЋ ОДАВНО УПОЗОРАВА

Од почетка деведесетих година двадесетог века, број становника у Србији се стално смањивао, тако да је за две и по деценије опао за више од 700.000 житеља (од близу 7, 8 милиона становника Србије без Косова и Метохије крајем осамдесетих година XX века у 2015. години је спао на број око 7,1 милиона - према процени), чиме Србији озбиљно прети демографски суноврат.

Многе природне појаве и догађаји могу се спознати, предвидети, контролисати и усмерити, али никако и спречити. Време (као атмосферска појава, доба дана, простор и доба године) се не може зауставити, али ни живот (биљни, животињски и људски) се генерално не може зауставити!

У последње две и по деценије у Европи су настале крупне демографске промене под утицајем међународних политичких и економских околности, међу којима су основни узрочно-последични моменти идеолошко-политичке и војноблоковске подељености, ратни сукоби и економска криза.

Уопштено гледано, данас демографско стање Европе глобално карактерише пораст броја становника у државама Запада, а смањење у државама истока и југоистока Европе (Табела 7.1.1). Наиме, од 1990. до 2011. године, број житеља у већини држава западне Европе повећао се за 36 милиона (11,36%), док се државама источне Европе смањило за 21 милион (8,71%) становника (Табела 7.1.2). И поред великог прилива приислних миграната у Србију из других југословенских република 90-их година, Србија је имала негативан миграциони салдо од 125.000 становника, јер су урачуната и лица која су радила у иностранству. Међутим, према речима др Горана Панева из Центра за демографска истраживања Института друштвених наука, који каже - ако се рачуна само становништво у земљи, миграциони салдо је позитиван (око 150.000), односно више је досељених него одсељених људи.

Запад повећао број становника

Тако се у западном делу Европе за две деценије повећао број становника у односу на тзв. транзиционе земље за 57 милиона становника. Не само по основу природног прираштаја, већ примарно због миграционих кретања, Запад је број становника повећао за око 8,3%, а транзиционе земље смањиле за око 18,7%. Томе је свакако допринело отварање граница и исељавање становништва на запад континента због релативног сиромаштва из земаља источне и југоисточне Европе и ратних сукоба у земљама Балкана.

Због ратних сукоба у западноазијским, односно блискоисточним земљама и северноафричким државама, покренута су снажна миграциона кретања становништва ка земљама на западном и централном делу Европе, што ће по процентуал-

ПИШЕ:
Јеврем Цокић,
генерал-пуковник у пензији

ном расту за последицу имати повећање броја становништва.

Дакле, демографска будућност Европе гледано у целини, западни део је у демографском плусу и са позитивним трендом, док је исток по процентуалном и апсолутном расту углавном у црвеној минусној „зони“.

Наравно, Србија као део светске међународне заједнице не може да буде имуна и изван утицаја глобалних демографских дешавања и процеса у свету.

Од почетка деведесетих година двадесетог века, број становника у Србији се стално смањивао, тако да је за две и по деценије опао за више од 700.000 житеља (од близу 7, 8 милиона становника Србије без Косова и Метохије крајем осамдесетих година XX века у 2015. години је спао на број око 7,1 милиона - према процени), чиме Србији озбиљно прети демографски суноврат. Како су године пролазиле, број смањења становника се повећавао, тако да је у последњих 10 година опао за 383.000. Само од последњег пописа 2011. године, број становника у Србији 2015. године био је мањи за 141.136 или 1,95% (Табела 7.1.3).

Демографска ситуација је углавном неповољна по свим демографским елементима, али и по питању односа државе и друштва према проблему константног бројног смањења становништва Републике Србије.

Највећи негативни прираштај у Србији 2015. године

Највећи разлог и уједно последица смањења броја становника је у негативном природном прираштају и повећаној смртности становништва, односно мање рођења, а више умрлих (Табела 7.1.4), али и исељавања из Србије.

Негативни природни прираштај Србији прати још од 1992. године, тако да је до 2015. године број живорођених био мањи

од броја умрлих за око 626.000 чиме је у 2015. години дошло до највећег негативног природног прираштаја, односно негативне стопе од 5,4 (мање 5,4 на 1.000 становника) у последњих 70 година.

Дакле у Србији је од краја шездесетих година прошлог века стопа фертилитета (број живорођене деце на 1.000 жена) испод нивоа (2,1 дете по жени) потребног за просту репродукцију, која је у 2014. и 2015. години износила 1,47, а иначе у последњим годинама стопа фертилитета је за око једну трећину (0,7) испод потребног нивоа. За последњих 10 година број становника у Србији смањен је за више од 370.000 само по основу негативног природног прираштаја.

У 2015. години стопа рађања биле је 9,3, а стопа умирања 14,6 односно на 1.000 становника 9,3 живорођених, а 14,6 умрлих (Републички завод за статистику, јул 2016. године).

Број склопљених бракова у односу на број ново живорођених битно не доприноси повећању стопе природног прираштаја, јер се број новорођених у новосклопљеним браковима креће у просеку око 55%.

У 2015. години склопљено је 36.949 бракова (за 0,3% више у односу на 2014. годину, а новорођене деце мање за 804 или 1,2% мање него 2014. године. „Емотивни графикон“ Републичког завода за статистику, јул 2016. године.

Стални процес исељавања из земље

И поред повећане дужине живота (за мушкарце 72,6 а за жене 77,7 година), људи у Србији су једна од демографски најстаријих нација и међу десетак земаља са најкрајим животним веком у Европи. Повећани број умрлих поред осталог, резултат је неповољне старосне структуре становништва (старијих од 65 па навише, за трећину је више од оних узраста до 15 година), што због дугогодишњег негативног природног прираштаја и природног престанка живота остарелих људи, што због интезивног одласка младих у стране земље, чиме стопу морталитета чине највише, јер се број становника Србије сваке године смањује за преко 30.000 претежно младих људи.

За смањење броја становника Србије од посебног значаја, поготову са становишта општих интереса и будућности државе и народа, има стални процес исељавања из Србије готово на свим континентима, што утиче на дефинисање оцено и карактера миграционог салда (однос одсељених и досељених и обрнуто).

Унутрашња миграциона кретања значајна су и са економског становишта, карактерише их негативан миграциони салдо (више отишлих него дошлих) села, варошица и градова/општина са мање од 30.000 житеља, у корист градова у којима живи 60% становништва. Према подацима Републичког завода за статистику од 169 општина/градова, само 19 има више од 100.000 житеља, док је у 14 општина број становника мањи од 10.000 људи. Од 169 општина/градова, 35 је имало позитиван миграциони салдо (више досељених него одсељених).

Дакле, и поред неких позитивних промена испољених у 2015. години, демографска слика стања и будућности Србије веома је неповољна и забрињавајућа. Наиме,

ДЕМОГРАФСKE ПРoМЕНЕ У ЕВРОПИ
ОД 2009. До 2011. ГОДИНЕ

Табела 7.1.1.

ДРЖАВА	Природни прираштај: + позитиван - негативан	Миграциони салдо: + досељени - одсељени	Број становника: + повећање - смањење
В. Британија	+ 4,90%	+ 5,60%	+ 10,50%
Италија	- 0,50%	+ 5,20%	+ 5,70%
Немачка	- 3,00%	+ 6,00%	+ 3,00%
Француска	+ 8,50%	+ 3,00%	+ 11,50%
Шпанија	+ 3,30%	+ 17,10%	+ 20,40%
Швајцарска	+5,10%	+ 12,70%	+ 17,80%
Бугарска	- 8,90%	- 6,80%	- 15,70%
Румунија	- 2,80%	- 10,40%	- 13,20%
Русија	- 8,80%	- 5,40%	- 3,40%
Србија	- 5,90%	- 1,60%	- 7,50%
Украјина	- 10,80%	- 1,00%	- 11,80%
Хрватска	- 2,50%	- 7,80%	- 10,30%

Извор: Центар за демографске студије, мај 2015. године

Напомена: Узете су у обзир само карактеристичне државе

БРОЈ СТАНОВНИКА У ЗЕМЉАМА БИВШЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Табела 7. 1. 2.

ДРЖАВА	1990. година	2014. година	Стање: више + мање -
Србија	7.586.000	7.129.000	- 6,00%
Словенија	1.998.000	2.062.000	+ 3,00%
Хрватска	4.780.000	4.236.000	- 11,00%
Босна и Херцеговина	4.527.000	3.825.000	- 16,00%
Црна Гора	608.000	622.000	+ 2,00%
Македонија	2.010.00	2.108.000	+5,00%

Извор: Институт за национална питања из Љубљане, „Политика“, 20. април 2016. Године

ПРОЦЕНА БРОЈА СТАНОВНИКА СРБИЈЕ

(Без Косова и Метохије) Табела 7. 1. 3.

Година	Број становника	Смањење у броју	Смањење у проценту
2011.	7.236.519	-	-
2012.	7.201.497	35.022	0.48
2013.	7.166.553	34.944	0.48
2014.	7.131.787	34.766	0.48
2015.	7.095.383	36.404	0.51

Извор: Републички завод за статистику, „Политика“, 1. јул 2016. године

ПРЕГЛЕД РОЂЕНИХ И УМРЛИХ У СРБИЈИ

(без Косова и Метохије) Табела 7. 2. 4

Година	Живорођени	Умрли	Суицид
2011.	65.598	102.935	1.256
2012.	67.257	102.400	1.245
2013.	65.554	100.300	1.198
2014.	66.461	101.247	1.134
2015.	65.527	103.678	1.064
Свега:	330.527	510.560	5.897

Извор: Републички завод за статистику, „Политика“, 1. јул 2016. Године

сталним опадањем наталитета, а повећаним морталитетом и негативним миграционим кретањима, Србија иде путем постепеног умирања и самоуништења.

Демографску проблематику по природи ствари карактерише приватност, што у извесној мери отежава утицај државе у решавању проблема и измене веома лоше демографске статистике Србије, коју уосталом не може брзо да поправи ни нагли скок наталитета, ни заустављање морталитета, а ни „увоз“ становништва. Наиме, стиче се утисак да се држава и друштво по питању константног бројног смањења становништва Србије односе крајње неодговорно!

Најављено укидање повраћаја ПДВ на беби храну и опрему представља очигледан пример одсуства сваке бриге и одговорности за egzистенцију десетина хиљада породица, односно родитеља и беба и њихову будућност, али и национални опстанак и будућност народа Србије!

Демографија је пре свега
проблем државе

Доношење ове скандалозне одлуке наводно има за циљ - равноправан и правичан третман свих родитеља, што је најобичнија бесмислица, јер потребе свих беба су исте, а само финансијске могућности родитеља су различите.

Просто је невероватно и несхватљиво, како се највише државно руководство, с једне стране, понаша брижно и широкогрудно разбацивањем народних пара доделама националних пензија „заслужним“ певачима, великим наградама спортистима и слично, а с друге стране укида повољност за бебе и њихове родитеље, које треба да здраво и правилно одрастају, а родитељима да их отхране, Родитељски додатак многим представља једини приход!

Дакле, ако ова хумана мера оптерећује

буџет и представља непотребно трошење народних пара за живо рођено дете, шта другачије рећи но крајње лицемерно, поражавајуће морално и политички наивно понашање државе давањем бланко субвенција као подстицај засновану на претпоставкама, односно нечега очекиваног што тек треба да се деси?

Зар храна и опрема за једну бебу у вредности од петнаестак хиљада, што је више од седамдесетог дела суме, рецимо за новоотворено радно место, толико угрожава државни буџет због чега га треба укинути?

Стога се поставља питање - да ли се може веровати датом обећању Владе Србије да ће повећањем родитељског додатка бити остварена надокнада? Надајмо се да хоће више бар за четвртину од досадашње суме укинутог повраћаја ПДВ.

Међутим, демографија је пре свега проблем државе која мора изградити систем и спроводити политику дугорочног демографског националног, друштвеног и државног развоја у циљу обезбеђења будућ-

ности земље. Стога је неопходно предузимање на закону заснованих систематских мера на стварању материјално-финансијских и економско-социјалних услова за раст наталитета и подизање стопе фертилитета, која је далеко испод просте репродукције становништва Србије.

Такође, смртност становништва може се смањити пре свега превентивним деловањем здравственог система који ће допринети побољшању здравља становништва, наравно, рачунајући и оне најстарије житеље који су обично већ „отписани“ чим наврше 70 година живота.

Миграциона кретања као демографски проблем последица су лошег привредно-економског стања и неповољне друштвено-политичке климе у земљи и израз су трагања за бољим и условима достојних живљења и личне борбе за опстанак.

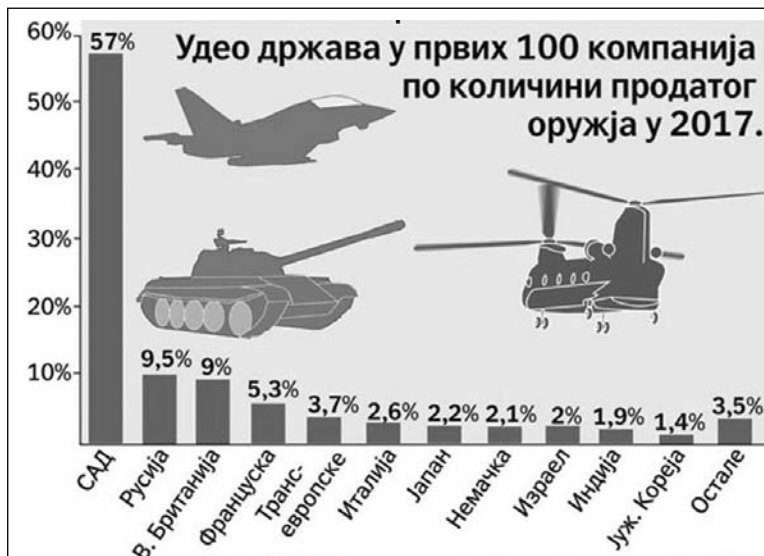
Стога решавање овог проблема не захтева предузимање посебних мера ван курса свеопштег развоја државе, али са тежиштем на равномерном привредно-економском расту и развоју, међу којима су питања запошљавања, редовности исплате зарада, поштовање личних људских и радних права, социјална и здравствена сигурност и заштита и др.

Дакле, демографска проблематика мора бити једна од одредница дугорочне политике стратегијског развоја државе, без обзира што то тренутно и видно не доприноси популарности челника државног врха, али доприноси опстанку, јачању и извеснијој будућности нације и државе Србије.

Тржиште наоружања и војне опреме

РУСИЈА ДРУГИ ИЗВОЗНИК ОРУЖЈА НА СВЕТУ

Руске компаније сад испоручују више наоружања него било ко осим Америке, која војни буџет диже на 750 милијарди долара

Извор: СИПРИ, подаци о индустрији наоружања, децембар 2018.

Н ије изненађење то да су САД, са највећим војним буџетом на свету, и највећи продавци наоружања и војне опреме. Али је изненађење да се Русија први пут у истраживањима после непуне две деценије пробила на друго место потиснувши Велику Британију на листи 100 највећих светских произвођача. Мора се нагласити да, пошто Кина не објављује довољно поузданих података о продаји оружја, она није уврштена на листу, али процене говоре да би три кинеске компаније требало да се нађу при врху листе.

Трка у наоружавању се показала најисплативијим тржиштем, па је током 2017. године, према истраживању државног Стоколхмског међународног института за истраживање мира (СИПРИ), продаја оружја и војних услуга током прошле године износила 398,2 милијарде долара. У односу на 2016. годину, то је повећање од 2,5 одсто, а 44 одсто у односу на 2002. годину, прву за коју су били доступни упоредни подаци, али и даље без Кине.

Према извештајима овог института, у наредним годинама прво место на коме су САД неће бити угрожено, не само због тога што је разлика између првог и осталих произвођача по државама велика него и због тога што САД непрекидно повећавају ионако велики буџет за војне потребе. Према последњим вестима, амерички председник Доналд Трамп је подржао планове да се за војне трошкове издвоји 750 милијарди долара, што је чак и више од захтева Пентагона да у 2020. години тај буџет износи 733 милијарде долара и много више од 700 милијарди које је Трамп

споменуто у октобру.

Вероватно ће на следећој годишњој листи и Русија задржати друго место, јер је, нарочито током ове године, за кључила вредне уговоре испоруке војне технике са државама Блиског истока и Африке након што је подршка Башару ел Асаду у Сирији показала шта све може руско наоружање. Тренд руског пораста је забележен још од 2011, у складу са повећаном потрошњом Русије на модернизацију свог наоружања.

Према извештају СИПРИ, 42 од 100 највећих војних компанија су из САД и оне су повећале продају за два одсто и сада представљају 57 одсто укупне продаје оружја широм света.

Прва три места протекле године, као и 2016. године, држе америчке компаније, а њих пет је међу првих 10. На врху листе од

100 највећих произвођача оружја на свету је амерички концерн „Локхид Мартин“ са продајом од 44 милијарде америчких долара. Овај концерн за америчку војску, производи између осталог, борбени авион „Ф-35 лајтнинг“ и транспортни авион „Ц-130 херкулес“. Друга по величини компанија у производњи оружја је произвођач авиона „Боинг“.

Свеукупна продаја руских компанија које производе наоружање износила је 9,5 одсто укупног износа првих 100, поставивши Русију на друго место највећих произвођача наоружања.

Продаја свих 10 руских компанија у првих 100 порасла је за 8,5 одсто у 2017. години и износи 37,7 милијарди долара. Руса компанија „Алмаз Антеј“ скочила је са 13. на 10. место у 2017. години и први пут се нашла на листи првих десет. Прошле године је повећала продају за 17 одсто, на 8,6 милијарди америчких долара. Међу осталих девет руских компанија, само три следеће међу првих 100 су забележиле раст од више од 15 одсто.

Велика Британија је и даље највећи произвођач оружја у западној Европи, а следи је Француска. Међу првих 100 су седам британских компанија са укупним прометом од 35,7 одсто. После САД (57 одсто), Русије (9,5), Велике Британије (9), Француске са 5,3 одсто продаје наоружања, следе трансевропске државе (3,7), Италија са 2,6, Јапан 2,2 одсто, Немачка са 2,1, Израел 2 одсто, Индија 1,9, Јужна Кореја 1,4 одсто, док остале државе чине 3,5 одсто свеукупно продатог наоружања.

Листа од првих 100 компанија не укључује свеукупну војну индустрију, него само највеће компаније. У категорији „осталих држава“ су оне чија укупна производња чини мање од један одсто свеукупне. У тој категорији су Аустралија, Бразил, Канада, Пољска, Сингапур, Шпанија, Шведска, Швајцарска, Турска и Украјина.

Као и претходних година, Јапан је био највећи произвођач оружја у категорији „осталих“. Пет јапанских компанија на листи од 100 од продаје је током прошле године зарадило 8,7 милијарди долара.

Биљана Митровић, Извор: Политика

Програм модернизације руског наоружања трајаће до 2030. године, тако да ће тенкови које Русија данас прави бранити земљу кроз 15 година.

Војни меридијани

И ДРОН МОЖЕ ДА БУДЕ ОРУЖЈЕ ТЕРОРИСТА

Снимање прослава, филмова, надзор усева или потрага за изгубљеним туристима могу бити параван за шверц дроге, оружја, тероризам или шпијунажу

Више од 100 стручњака који су се крајем августа ове године окупиле у Интерполовом центру за иновације у Сингапуру уперило је погледе на горе, када се изнад њихових глава зачуло сада већ свима препознатљиво зујање дрона. Посматрали су ваздушне маневре рада у затвореним просторијама.

На такозваном Дрон експерт форуму представници полиција широм света разматрали су како да се боре са најновијим трендовима у кријумчарењу дроге, оружја, шпијунрању или достављању оружја експлозива или забрањених предмета у затворе уз помоћ беспилотних ваздушних система, познатијих као дрони. Ове направе су све доступније, а цена им пада, па се некада скупа играчка, вредна неколико хиљада евра, сада може купити и за мање од 400.

Примена дрона све је шира, а овај предмет у погрешним рукама може бити велика претња за општу сигурност.

На форуму је поменут недавни пример да је једна терористичка група употребила дрон какав људи користе за разне хобије за упад у обезбеђен ваздушни простор нуклеарног постројења. Тај дрон се на крају обрушио у једну зграду.

Највећи светски стручњаци за техноло-

гију беспилотних летелица окупиле су се како би разменили информације и развили смернице за реаговање у случају инцидената, који су све чешћи. Поред тога, приказане су и многобројне могућности за коришћење дрона у разне истраживачке сврхе.

„Утицај дрона на спровођење закона повећава се свакодневно. Многе агенције користе их за разне истраге, а чини се и да сваког дана имамо помаке против претњи дронима“, рекао је у уводном излагању Стив Вотсон, генерални директор ВТО Лебс, приватне америчке фирме која се бави дигиталном форензиком.

Ипак, тежиште ове приче је на злоупотреби дрона. Могућа примена беспилотних летелица у терористичком инциденту или за напад на инфраструктуру или друге цивилне циљеве разлог је за забринутост. Нова технологија све је доступнија и све је теже сагледати за шта се све дрон може употребити.

„Недавни примери показују да су терористичке организације користиле беспилотне летелице за надзор, испоруку хемијског, биолошког и нуклеарног оружја, као и експлозивних материјала у конфликтним зонама“, наводе у Интерполу.

Много је примера да су дрони коришћени за пребацивање дроге преко граница, што је откривено честим падовима претоварених летелица. Међународна полиција подржава земље чланице да повећају способности за форензичке прегледе заплених дрона како би дошли до оних који их злоупотребљавају за разне врсте криминала.

„Различите земље посматрају технологију дрона на различите начине. Неке виде дроне као оружје, док их други категоришу као авионе. Поред тога, полиција почиње да их користи као алат у свакодневном оперативном раду“, каже Анита Хазенберг, директорка Центра за иновације Интерпола. Патрик Стивенс, директор Интерпола у борби против тероризма оценио је да све већа претња терористичких група које користе дроне намеће потребу за подизањем свести и разменом информација међу државама.

Заједнички је став стручњака из ФБИ, НАТО-а, Савета безбедности за борбу против тероризма, Извршне дирекције Уједињених нација, националне полицијске агенције и приватног сектора да постоји потреба за јединственом одговором о супротстављању претњама од незаконитог коришћења дрона.

Један од новијих трендова у примени дрона је достава забрањене робе у затворе. У САД је забележено највише таквих примера, а откривени су покушаји достављања мобилних телефона, дроге или порнографског материјала.

Снимање прослава, филмских кадрова, надзор усева или стања на хидроелектранама, геодетска снимања или потрага за изгубљеним туристима могу бити параван за разне незаконитости.

У Србији, Правилник о беспилотним ваздухопловима који је на снази од децембра 2015. године регулише закониту употребу дрона и све обавезе које има особа која управља оваквом летелицом, као што је добијање дозволе, плаћање таксе и полисе осигурања. Према Закону о јавном реду и миру, за угрожавање нечије сигурности управљањем дроном може се платити казна од 50.000 до 150.000 динара, а за прећена је и затворска казна од 30 до 60 дана.

Доротеа Чарнић
Извор: Политика

БЕСПИЛОТНИ ВАЗДУХОПЛОВИ

■ Категорија 1

- ▶ $M < 0,5 \text{ kg}$
- ▶ $V < 30 \text{ m/s}$
- ▶ $\leftarrow \rightarrow < 100 \text{ m}$
- ▶ $\uparrow < 50 \text{ m}$

Није потребна дозвола

■ Категорија 2

- ▶ $0,5 \text{ kg} < M < 5 \text{ kg}$
- ▶ $V < 30 \text{ m/s}$
- ▶ $\leftarrow \rightarrow < 2500 \text{ m}$
- ▶ $\uparrow < 150 \text{ m}$

■ Категорија 3

- ▶ $5 \text{ kg} < M < 20 \text{ kg}$
- ▶ $V < 50 \text{ m/s}$
- ▶ $\leftarrow \rightarrow < 2500 \text{ m}$
- ▶ $\uparrow < 50 \text{ m}$

■ Категорија 4

- ▶ $20 < M < 105 \text{ kg}$
- ▶ V без ограничења
- ▶ $\leftarrow \rightarrow$ без ограничења
- ▶ $\uparrow$ без ограничења

Ограничење на:

- ▶ $\uparrow$ 100 м
- ▶ $\leftarrow \rightarrow$ 500 м

Д. Козомара

Промоција књиге „Последњи рапорт из Загреб“ **ИЗМЕЂУ ЈУНАШТВА И ИЗДАЈЕ**

Када се рат заврши све се окрене наопачке, па они који су били први сада су задњи, а они који су били задњи постају први.

Учесници промоције

У Дому ваздухопловства одржана је недавно промоција другог допуњеног издања дела „Последњи рапорт из Загреб“, аутора Ратка Т. Миљановића, којој су присуствовали Раткови саборци из Загреба 1991, Војске Републике Српске 1993–1995, Војске Југославије 1999. године... Књигу су представили генерал-потпуковник мр Петар Шкрбић, контраадмирал Бошко Антић, један од рецензираних и аутор.

Аутор је навео мотиве за објављивање другог издања:

—Прво издање књиге „Последњи рапорт из Загреб“, које је објављено крајем 2016. године, поводом 25-годишњице изласка Центра војнотехничких школа „Генерал армије Иван Гошњак“ Загреб из блокаде и његовог премештања на нове локације, изазвало је велико интересовање припадника Центра, који су све време учествовали у његовој одбрани и премештању на нове локације и чланова њихових породица. Такође, за књигу су се заинтересовали бивши питомци, ученици и студенти Центра, а сада припадници Војске, пензионери и грађани, као и читаоци блиски Центру из Босне и Херцеговине, Хрватске, Македоније и Словеније, па и шире, што ми, поред неочекивано великог броја повољних оцена и коментара, чини посебно задовољство и доживљавам то као велико признање. Ово тим пре ако се има у виду чињеница да до сада ни са једне стране и ни од кога није било оспоравања наведених података ни по једном значајнијем питању од оних која су предмет књиге, рекао је Ратко Т. Миљановић.

Дело директног учесника догађаја

Ратко ово издање књиге посвећује својој породици: супрузи Десанки, сину Небојши и кћерки Маријани. Они су му, како каже, све време пружали подршку и давали моралну снагу. Заслужни су зато што нам је, насупротив великим искушењима кроз која смо прошли, породица остала до краја компактна, а односи у њој здрави; што смо

били кадри издржати све тешкоће, у овом рату и током рата у Босни и Херцеговини (1993–1997) и током агресије НАТО снага на СРЈ.

Пензионисани пуковник Ратко Т. Миљановић у свом делу „Последњи рапорт из Загреб“ описује догађаје у Загребу 1991. године. У центру његове пажње су збивања у Центру војнотехничких школа Копнене војске ЈНА „Генерал армије Иван Гошњак“, у којем је у то време обављао дужност начелника Војне гимназије.

—Ово је дело директног учесника описаних догађаја, актера који је извршио своју обавезу, није погазио положену војничку заклетву и сачувао своју част. У поштене намере аутора уопште не сумњам, јер сам га упознао у току његовог школовања у Школи националне одбране у којој сам обављао дужност начелника класе и Школе. Пуковник Ратко Миљановић је на мене и све наставнике оставио утисак скромног, поштеног и ненаметљивог официра, о чијој сам упози у овим догађајима сазнао тек када сам прочитао текст, истакао је контраадмирал Бошко Антић.

Основни мотив му је био да треба забележити и оставити будућим генерацијама опис догађања у тим тешким временима, када су се припадници Центра нашли опколени са свих страна непријатељски расположеним доскорашњим суграђанима и разапети између јунаштва и издаје, храбрости и кукавичлука, части и нечисти.

Иако један део текста посвећује издаји, ово је дело посвећено онима који су сачували своју част и обавили поверене

им дужности излажући свој живот опасности, а и живот својих породица. Међу њима су војници, питомци, подофицири и официри, али и велики број грађанских лица на служби у ЈНА, међу њима и жена којима аутор посвећује посебну пажњу и одаје признање за храброст. Међу онима који се нису предали, који су извршили своју обавезу има Срба, Хрвата, Муслимана, Албанаца... Нажалост, међу онима који су издали своје доскорашње другове, поред Словенаца и Хрвата, је и велики број Срба.

Нису сви исто поступали

Ово је једно од ретких дела посвећено догађањима из 1991. године у којему се јасно види да аутор настоји да опише догађаје онако како их је он доживео, не уносећи у текст еле-

менте из сазнања до којих је касније дошао, препуштајући то закључцима читалаца и другим ауторима који ће изнети своје погледе на ове догађаје, али и догађања око школских центара ЈНА у Задру, Сплиту, Карловцу...

На почетку дела наведени су основни подаци о Центру војнотехничких школа Копнене војске ЈНА „Генерал армије Иван Гошњак“ размештеном у густо насељеном делу Загреба, у пет касарни раздвојених улицама и градским квартовима, чије се људство у то време нашло у веома неповољном положају. У тим касарнама оспособљавани су војнотехнички, саобраћајни и информатички кадрови за потребе ЈНА, и то, од средњег до највишег нивоа.

Аутор помало стидљиво наводи судбину коју су наши војници често доживљавали – о

Са промоције књиге о 10. класи Војнотехничке школе

ЗБОРНИК СЕЋАЊА

У Дому РВ и ПВО недавно је представљена књига о 10. класи Војнотехничке школе из Рајловца и Краљева. Том догађају, осим негдашњих питомаца, присуствовали су и многобројни гости из система одбране.

Како је истакао Драгољуб Ђокић, председник Организационог одбора то је био значајан подухват.

„Писање монографије наше генерације било је веома обиман, дуготрајан и тежак посао. То смо знали од самог почетка, одмах када нам је наш Душан

Печењац предложио да је напишемо на редовном дружењу 2017. Године. Требало је остварити комуникацију са великим бројем класића, послати свима циркуларно обавештење о покретању писања монографије. Нисмо се предавали током нашег живљења, јер су нас тако васпитавали и то нам је био један од животних постулата – борити се, борити и никада се не предавати, рекао је Ђокић.

Потом је говорио главни и одговорни уредник проф др Бранко Пухарић, дипл. инг. Он

њима су одлучивали они који су из Београда „бринули“ о њима и, нажалост и они који су их напустили нагло се „разболевајући“ или одлазили у Београд да се више и не врате. И то без последица по лични статус, готово. Док су ови храбри људи бранили своју част и животе поверених им младих људи, они су у Београду обезбеђивали боља формацијска места, станове и највише чинове.

Ово дело има вишеструку улогу, између осталог, позива и друге на сличну акцију. Јер, немамо пуно писаних текстова чији су аутори учесници догађања у овом тешком периоду наше историје. О томе пишу најчешће новинари, углавном под утицајем дневне политике.

Ситуацију коју нам је Ратко предочио у свом делу, један српски писац описао је овако: Када почне рат прво наступа пешадија, за њом коњица, па артиљерија и позадинске јединице и на крају у задњим редовима ратни профитери и криминалци. Када се рат заврши све се окрене наопачке, па они који су били први сада су задњи, а они који су били задњи постају први.

Бошко Антић,
контраадмирал у пензији

је рекао да би књизи највише одговарао наслов: рапорт о извршавању сложеног борбеног задатка.

„Борбена екипа, која је добила шифру „редакција“ састављена је од 10 бораца, од чега две жене и осам мушараца. Сви су искусни јер су велики део свог животног пута посветили војним питањима. И те две жене дуго су радиле у војним структурама.

Године 1956. У Рајловцу и Краљеву је 10. Класу ВТШ завршило је 526 класића, од чега у Рајловцу 399 и у Краљеву 126. Тада су то били градови у истој држави. Знано се ко где живи, адреса и број телефона класића. Распадом државе и грађанским немирима а и одласком у пензију, многи подаци су се променили. Од 526 класића дошли смо до адреса њих 465 или 88,57 одсто. Од њих је стигло више од 1.300 фотографија, а од 165 класића толико писаних прилога и више исечака из новина.

Ова генерација је доживела и страдања у грађанском рату деведесетих година минулог века. Неки су изгубили сву материјалну имовину. Остали су без некретнина и морали да беже из појединих

Представљена књига „1244 - кључ мира у Европи“ Живадин Јовановића

ЕВРОПА ДАНАС ТРАЖИ СЕБЕ

У свечаној сали Дома војске у Београду промовисана је књига „1244 - кључ мира у Европи“ аутора Живадин Јовановића, председника Форума за свет равноправних.

Књигу 1244 кључ мира у Европи, аутор Живадин Јовановић посветио је решавању питања Косова и Метохије. Она садржи збирку његових текстова и интервјуа објављених у страним и домаћим медијима у распону од три протекле деценије.

Подељена у пет поглавља под називима: Време тероризма, Време агресије, Време илужија, Време за отрежњење и Прилози, обухвата хронологију и континуитет кључних догађаја

Космету. Показује се такође да се методе мењају, а да циљеви остају исти, јер Запад третира Косово и Метохију искључиво у оквиру своје геополитике“, каже је Живадин Јовановић.

Јовановић наглашава да се само у глобалном геополитичком контексту ширења НАТО према границама Русије, које је почело још од педесетогодишњег јубилеја алијансе 1999. године у Вашингтону, могу разумети дешавања у вези са Косовом и Метохијом.

Може ли Европа да се окрене себи, да се осамостали од Америке или од било кога другог, да више води рачуна о себи, својим интересима и својој будућ-

пре и после доношења историјског документа - Резолуције 1244.

Професор др Мило Ломпар истакао је документарни карактер књиге, исказан у приказу дуггодишње дипломатске активности Јовановића као политичког чиниоца и сведока догађаја, што уз документе у склопу прилога у књизи потврђује историјску заснованост тврдњи самог аутора.

„Показује се стална експанзија сепаратизма заснованог на тероризму на једној страни, а на другој континуитет политичке и сваке друге подршке и помоћи водећих земаља Запада том расту сепаратизма и тероризма на

ности, о својој стратегији и циљевима, а не о туђим. Може ли Европа бранећи лажи, преваре, лицемерје, подвале, бранећи сепаратизам и тероризам и њихове лидере, заступајући њихове интересе да се окрене себи. Европа данас тражи себе. Не зна где су јој узроци и извори проблема и да је још у магновењу борећи се са последицама – рекао је Јовановић и додао да Европа више није извор, а ни извозник стабилности и да је закончила у период још већих мука.

„Упркос свим притисцима којима је Србија и данас изложена, не треба губити визију и оптимизам. Потребно је интензи-

крајева захваћених ратом. По десети пут су започињали своју животну и породичну егзистенцију. Неки су завршили преко границе.

Део класића учествовао је и у одбрани земље од агресије НАТО-а.

Велики број питомаца завршио је школовање у грађанству на електротехничком, машинском, медицинском, стоматоло-

шким, правном или филозофском факултету. Неки од њих су докторирали и постали универзитетски професори. Више класића постали су научници, истраживачи и познати пројектанти.

Неизмерну захвалност и поштовање дугујемо нашим старешинама и наставницима који су у нама изградили чврсте животне темеље. Наше младалач-

Књига 1244 кључ мира у Европи, аутор Живадин Јовановић посветио је решавању питања Косова и Метохије.

вирати све путеве борбе за очување Космета у статусу који је предвиђен Резолуцијом 1244. У том смислу треба искористити и овај тренутак који представља покушај окончања етничког чишћења Срба са Косова и Метохије и упозорити међународну заједницу на катастрофалне последице које се неће ограничити ни на Србију ни на Балкан, које могу имати катастрофалне последице и за саму Европу“, каже Јовановић.

О аутору и делу говорио је рецензент генерал у пензији Радван Радиновић који је за Јовановића рекао да поносно служи својим друговима, саборцима, својом генерацији и народу.

„1244 - кључ мира у Европи“ је документ изворних докумената о историјској и политичкој ситуацији Србије на крају 20. и почетку 21. века. То је прилог разумевања и решења косовског питања – рекао је о књизи главни уредник Српске књижевне задруге Драган Лакићевић.

Његова светост патријарх српски Ириније, примио је аутора књиге Живадин Јовановића и издавача Драгана Лакићевића, испред Српске књижевне задруге, који су поклонили патријарху примерак књиге.

ке дане учинили су лепим и незаборавним. Били су поносни на нашу генерацију“, рекао је између осталог Бранко Пухарић.

На крају се окупљенима обратио и генерал у пензији Јовица Драганић, који говорио бираним речима о тој сјајној генерацији.

Појединцима су уручена посебна признања, а потом је приређен и пригодан културно-уметнички програм.

Б. П.

Са Скупштине Удружења
војних пензионера Црне Горе

ПОВЕРЕЊЕ УКАЗАНО ЖЕЉКУ ВУКИЋУ

Подгорици је 12. децембра одржана седма изборна Скупштина Удружења војних пензионера Црне Горе. Сједницу је отворио, председник Павле Бандовић, а затим је минутом ћутања одата пошта колегама који су напустили редове војних пензионера.

Извјештај за протекле четири године поднио је председник Бандовић и истакао да су сви органи Удружења били ангажовани на питањима од животног интереса за војне пензионере: стамбена проблематика, исплата заостале разлике пензија, обилазак болесних, старих и угрожених, а нису биле занемарене ни области спортске рекреације и културно-забавних активности.

Стамбена проблематика је бољка која прати више од 20 година 250 војних пензионера, како их зову – војни бескућници.

–Сада је Удружење од Министарства одбране добило Правилник и коначну ранг листу. Очекујемо да ће добар дио пензионера добити кров над главом, јер је у Даниловграду отпочела градња зграде са 68 стамбених јединица, а министар одбране је рекао да ће отпочети изградња зграда у Подгорици са око 400 станова. Са новим Правилником и ранг-листом пензионери се могу упознати у канцеларијама општинских организација.

Брига за колеге није изостала: на основу сачињених картона социјално угрожених од донираних финансијских средстава Министарства одбране и чланарине, социјална помоћ додијељена је за 35 пензионера. И на овај начин исказана је пажња и брига према својим колегама.

У протеклих неколико година унапредили смо сарадњу са Министарством одбране, Генералштабом, Фондом ПИО и Савезом удружења пензионера Црне Горе и на задовољство сарадња је коректна и у служби је наших пензионера.

Није занемарена ни међународна сарадња. Наше Удружење је члан међународне асоцијације Удружења војних пензионера Европе и Азије -ИАЦ,

која је у служби мира. Наши представници били су учесници конференције ове асоцијације у Београду, Астани, Паризу и Братислави, те дали значајан допринос у раду те мирољубиве организације. Посебно добру сарадњу и честе сусрете имамо са удружењима војних пензионера Србије, Македоније и Албаније, рекао је Бандовић.

Прошле године, на такмичењу војних пензионера за најљепшу фотографију у Москви, били су представници Црне Горе били су укупни побједници. Прије неколико дана Добрислав Бајовић, пуковник у пензији из Никшића, поновио је успјех и поново освојио прво мјесто и вриједну награду.

Ради задовољења културолошких потреба организоване су бројни злети и обиласци историјских мјеста и споменика културе. Објављена је Монографија војних пензионера, а ове године издат је Зборник војних пензионера у којем су заступљени радови двадесетак љубитеља оловке и писа-не ријечи.

–Његујући здраве стилове живота, нијесмо занемарили спортску рекреацију која чува здравље и продужава живот. За ово се стара Спортско рекреативно друштво „Војни ветерани“ које учествује на такмичењима Црногорског савеза ветерана. Удружење је успјешно и за последње четири године троструки је екипни првак Савеза. Освојило је око 200 медаља, бројне пехаре и признања, а све у служби здравља пензионера, закључио је Бандовић.

Услиједио је извјештај Надзорног одбора и дискусија а неки делегати су затражили да адвокат Бјелановић обавијести Удружење што је са тужбама за исплату разлике, јер он заступа војне пензионере.

Услиједио је избор председника Удружења, Управног одбора и Надзорног одбора. За новог председника делегати су изабрали Жељка Вукића, артиљеријског пуковника у пензији, који се захвалио на указаном повјерењу и позвао све да пруже помоћ у реализацији зацртаног програма Удружења.

Радивоје Здравковић

Свечана седница МО „Париске комуне“

ЗА БОЉИ ЖИВОТ

Новобеоградска месна организација „Париске комуне“ 27. Новембра одржала је своју свечану седницу Скупштине посвећену 25-годишњици од оснивања УВПС. Скуп су присуствовали председника ОпОр УВПС Нови Београд Божидар Бабић, потпредседника ОпОр УВПС Симеон Туманов, председника МОр „Бежанијски блокови-1“, Боривоје Гајић, председник МОр „Бежанијски блокови-2“, Ђорђе Петровић и председника МОр „Младост“, Љубиша Јовановић.

Обраћајући се присутнима поводом значајног јубилеја УВПС Бранко Караћ, председник те месне организације је рекао:

„Те далеке 1993. године Удружење је регистровано по тада важећим прописима. Тада се број чланова свакодневно повећавао, тако да смо у неком тренутку имали око 50.000 чланова. Данас у Београду има око 18.000 чланова, од чега је око 5.000 у Новом Београду, а од тога у нашој МОр 382 члана.

Основни задаци нашег Удружења су тада били и остали до данас да штитимо права и интересе војних пензионера и корисника војних пензија. УВПС је по бројности, начину деловања и оствареним резултатима прави и легитимни представник војних пензионера.

Док смо били у фонду СОВО (до пре осам година) Удружење је доста урадило по питању социјалне заштите материјално најугроженијих. Одласком из фонда СОВО у РФ ПИО наше се стање погоршало.

Нажалост, проблеми нас стално прате, иако Удружење чини све што је могуће да их ублажи. Као пример навешћу само дугове ПИО према нама из 2004. и 2008. године, које смо предуго решавали путем суда или споразумно.

Удружење чини све што је могуће да би се побољшао живот војних пензионера и корисника војних пензија, као што су: повратак у фонд СОВО; квалитетнија здравствена заштита; брже решавање стамбених питања и пружање социјалне помоћи социјално угроженим породицама“.

На седници Скупштине је донет План рада месне организације за 2019. годину. Том приликом уручена су и признања. Захвалница је припала Душану Балабану, Цветану Котеском и Ђури Дракулићу. Књигом су награђени Владимир Коцић и Душан Радаковић.

Дружење је настављено уз скроман коктел.

Б. К.

ОБАВЕШТЕЊЕ

Обавештавају се бивши припадници 9.пбр и 23.пд из Зајечара који су били на служби у Зајечару да се планира заједничко дружење 11. 3. 2019. године у Зајечару.

Заинтересовани могу да се пријаве до краја фебруара 2019. године, ради организације дружења: За Беорад и Војводину – Зорану Ивићу, телефон 064/9293090; за јужну Србију и Ниш – Миодрагу Милићу, телефон 064/1248058; за Тимочку Крајину и Зајечар – Драгану Дабетићу, 064/1451995.

ЗА ОРГАНИЗАЦИОНИ ОДБОР
Љубомир Рељановић

Са свечаног скупа МО
„Бежанијски блокови 2”

О СВЕМУ ПО МАЛО

Месна организација „Бежанијски блокови 2” окупил се у новембру да би обележила 25 година рада. Био је то скуп више радни него свечарски, јер је пословично ажуран председник Ђорђе Петровић вазда био спреман да обавести своје колеге о свему значајном што их занима, нарочито о питањима из области статусног положаја војних пензионера. С тим у вези припремио је и веома богат, а чињеницама крцат реферат.

У првом плану било је враћање окрњеног дела пензије које траје од 2014. године. Војне пензионере је занимало да ли ће им тај део, у складу са Уставом Србије, бити враћен, али нажалост за сада нема основа да се то учини.

Свечаном скупу присуствовао је заменик председника новобеоградске организације Симеон Туманов, који је говорио о актуелним темама војнопензионерске популације. За ову прилику позвани су и генерали Томислав Симовић и Љубомир Бајић, из плејаде најзаслужнијих чланова УВПС током две и по деценије постојања и рада.

И поред тога што ова организација слови за једну од активнијих на Новом Београду и што је информисање чланова област којој се посвећује пуна пажња, постављеним питањем једног пензионера показало се да увек има оних који недовољно познају чињенице. Али и погрешно постављено питање боље је него да тај војни пензионер живи у заблуди.

Изнет је и податак да организација све више стари и да организацији не прилазе млађи пензионери. То је, свакако, податак за забринутост. На сваком од војних пензионера је да свог првог комшију, младог пензионера, позове да се придружи организацији којој природно припада. Наравно, и руководство месног одбора ће учинити све да својим активностима подстакне пензионере да се учлане.

Простор за окупљање је заиста нешто што спутава активност војних пензионера, па је поново упућен апел да се код Министарства одбране испослужује да се дају на употребу пензионерима заједничке просторије које нико не користи.

Неколико чланова месне организације награђено је књигом.

3. П.

Занимљив догађај у Пироту

СПОЈ ВОЈНЕ ТЕХНИКЕ И КУЛТУРЕ

Поводом Дана копнене војске у организацији Команде копнене војске, под руководством мајора Дејана Лукића у холу Дома културе у Пироту 21. новембра организован је технички збор за грађане Пирота.

За ту манифестацију владало је велико интересовање код ученика пиротских основних и средњих школа, али и осталих грађана. Познато је, наиме, да Пироћанци воле своју војску.

На техничком збору, приказано је савремено наоружање и техни-

ка којима располажу јединице војне полиције и извиђачке јединице, углавном домаће производње.

Док су у холу посетиоци разгледали изложено наоружање и технику, у великој сали Дома културе одвијао се културно-забавни програм који су припремили припадници гарнизона Ниш, група „Шајкача“ и Војни оркестар Ниш. Био је то занимљив спој технике и културе, који су са посебним задовољством пратили ученици основних и средњих школа.

С. Панакијевски

Из МО „Бежанијска коса”

БОРБА ЗА НОВЕ ЧЛАНОВЕ

Војни пензионери који припадају МО „Бежанијска коса” 28. новембра обележили су 20-годишњицу од формирања. Основана је 29. јануара 1998. године на седници Скупштине у сали општине Нови Београд, уз присуству 82 корисника војне пензије. До тада је чланство било у саставу месне организације „Виктор Бубањ”, а касније „Царина”.

Због интензивне стамбене изградње и прилива нових корисника војних пензија на територији, МО Бежанијска коса постала је многобројнија и најмлађа новобеоградска организација војних пензионера.

Први председник месног одбора био је Миленко Глигоровић. Један од највремешнијих чланова данас је Петар Алексић, коме је 92. године живота.

Како се чуло на скупу, месна организација „Бежанијска коса” је активности реализовала у складу са постављеним циљевима и задацима Главног и Општинског одбора УВПС. Чланови те организа-

ције били су неретко и критички расположени у изношењу предлога, мишљења, сугестија, које су надлежни са уважавањем прихватили и анализирали. Владала је коректна и конструктивна атмосфера, све у циљу да се не наруши јединство организације и да се сви постављени задаци реализују.

У „зони одговорности” МО Бежанијска коса је укупно 1413 војних пензионера, од тог броја 681 су чланови, а 732 је неучлањених. Евидентирано је чак 609 војних пензионера животног доба од 40 до 78 година. По бројности та организација је на другом месту у Новом Београду, одмах иза месне организације „Газела”.

На свечаном скупу је речено да та месна организација треба да и даље да наступа јединствено са циљем да се пензионерима омогући што бољи живот достојан грађанина Србије и да учини све да учлани што већи броја војних пензионера.

М. Калчић

Финансијско образовање у УВПС

БЛАГАЈНИЦИ НА ДЕЛУ

Многе активности војних пензионера повезане су и са утрошком финансијских средстава, које на правилан књиговодствени и финансијски начин треба оправдати.

Утрошак свих средстава подлеже законској обавези евиденције и билансирања. Већина организација нема стручна лица за правилно вођење финансијске документације, већ то раде углавном приучени људи, који не тако ретко стварају погрешну документацију. Тај проблем у општинским и градским организацијама увидели су органи УВПС и као помоћ у више бивших гарнизона организовали скраћене курсеве за благајнике у општинским-градским организацијама. Један такав курс организован је у Шапцу 23. новембра за садашње и будуће благајнике и председнике надзорних одбора из Шапца, Сремске Митровице, Руме, Лознице и Ваљева. Предавач на курсу био је Слободан Пејовић, заменик

председника ИО ГО УПВС.

У трочасовном излагању Пејовић је присутнима разјаснио многе финансијске захтеве за правилно вођење материјалне документације о утрошку средстава. Било је и доста интересантних и корисних питања, на која је Пејовић давао потребна објашњења.

На курсу су из Шапца учествовали Ђорђе Момчиловић, Милан Бркић, Драги Крсмановић, Мита Милошевић и Драган Царевски. Из Лознице је био Бора Пекмезовић, а из Сремске Митровице Павле Милинковић и Данислав Бојанић. У име УВП Рума присуствова-

ли су Драган Симић и Ђорђо Умићевић, а ваљевски УВП представљао је Светозар Јовић.

Одржавање курса за благајнике склопило се са обележавањем 25-годишњице од оснивања организације у Шапцу, па су тако сви гости допринели свечаном обележавању јубиларне годишњице.

С. Стојановић

Обележен Дан ослобођења Блага

ОТКРИВЕН СПОМЕНИК ПОГИНУЛИМ ВОЈНИЦИМА

УБлацу је 5. децембра ове године открити споменик и одата пошта борцима палим у рату на Косову и Метохији. Са територије бачке општине на Косову је страдало шест војника.

Након химне Републике Србије коју су извели ученици средње школе у Блацу, и одавањем поште погинулим војницима, венце на новооткривени споменик положили су представници локалне самоуправе Општине Блаце, Војске Србије, чланови породица страдалих, Удружења пензионера Општине Блаце, представници Удружења пензионера Општине Прокупље, Друштва за неговање слободарских традиција Брус, СУБНОР-а Блаце, Меровића, Прокупља, Удружења потомака 1914-1918 Прокупља и многи други.

Пре 77 година, тачније 5. децембра

1941. године, борци Јастребачког партизанског одреда ослободили су Блаце, па се овај дан обележава као Дан ослобођења Блага.

Присутнима се обратио председник СУБНОР-а Блага, Крунислав Милетић, који је поздрављајући присутне, указао на значај тог датума.

Председник општине Блага Милан Ђурчић свој говор почео је речима: „Србија, сети се бар мало, јер све што имадох, теби дадох, живот свој“.

Делегацију Удружења војних пензионера Крушевца, предводио је члан Градског одбора УВП Крушевац Зоран Миловановић, који је и председник Друштва за неговање слободарских традиција Општине Брус.

Мр А. Симоновски

У пости Геронтолошком центру Ниш

ПРОБЛЕМ ЈЕ СНАБДЕВАЊЕ ЛЕКОВИМА

Традиционална предновогодишња посета КВП и члановима Удружења који су смештани у Геронтолошком центру Ниш.

Председник ГрОр УВПС Ниш мр Милутин Пантелић, потпредседник Зоран Јашовић и председник МОР „Ђеле Кула“ Иван Милошев су у доброј атмосфери и на обојано задовољство разменили информације са директором ГЦ Миланом Стевановић и договорили да се у наредном периоду Удружење активније укључи у решавање проблема око снабдевања лековима КВП смештених у том центру.

У разговору КВП нису имали никаквих примедби на смештај и однос радника према њима, већ речи хвале, али су истакли проблем снабдевања лековима које се реализује посредством ВМЦ Ниш. Преузета је обавеза да се са Управником Војне Болнице Ниш пронађе одговарајуће решење.

Војни пензионери из Геронтолошког центра упутили су поздраве за брзи опоравак др Витомиру Панчићу, председнику Комисије за здравство који је овог пута због прехладе није био у могућности да их посети.

И. М.

Батајничани стално активни ДРУЖЕЊЕ УЗ ТРПЕЗУ

Месна организација УВПС Батајница негује специфичну врсту дружења. Све је почело када су поједини пензионери добили закинути део пензија, јер су хтели да почасте своје другове. Започето је постало занимљива пракса. Као да су се међусобно надметали, сваки од војних пензионера, када би дошао ред на њега да чисти, доносио је другачије ђаконије и врсте пића. И тако, реч по реч, евоцирали су многе заједничке успоме-не, испричали своје доживљаје, договарали се о предстојећим активностима организације.

Дакако, дружењу на руку ишло је и то што је та месна организација

обезбедила просторију за рад. Зидови те просторије украшени су заједничким фотографијама, исечцима из „Војног ветерана“, освојеним пехарима, дипломама и другим обележјима. Ранији председник Драгош Бадњар сваке године унесе раскошан календар коме се колеге диве. Каткад одјекне песма, каткад се зачују гусле и гуслар. Сваки пут је нешто другачије.

Недавно је дружење приредио Рефик Спасић, нови председник Месног одбора Батајница, који је на тај начин обележио своје устоличење. Било је весело и дружење зачињено занимљивим причама.

З. П.

Из личног угла

ДВА РАТА ДВА АРШИНА

Ова 2018. година „пуна“ је значајних јубилеја, пре свих стогодишњица од завршетка Великог рата. Држава, многе друштвене структуре, па и грађани појединачно, дали су свој допринос да се никада не забораве борци тог рата и њихова дела. Приказане су многе ТВ емисије, написано на стотине новинских чланака и књига, одржана предавања, изложбе са фотографијама из рата, многим улицама и трговима дата су имена бораца, посећена су бројна стратишта...

Дужни смо да то не заборавимо, да памтимо и преносимо на поколења, да се васпитавамо у том духу. То је наша захвалност свим борцима Великог рата.

Али ми не бисмо били оно што јесмо, да... Србија је као изабрани светски полигон за вођење светских ратова, за испробавање „мишица“ великих сила и њиховог најновијег наоружања. И Други светски рат, не знамо зашто се и он не зове Велики, када је у њему, у Европи, погинуло више десетина милиона бораца и недужних грађана, почео опет у Србији. Сви знамо како се по Србију завршио Други светски рат, најкрвавији после Косовског боја.

И Други светски рат у Србији имао је таква стратишта и храбре борце која се никада и никако не би смели заборавити. Али, то данас, за нас, не важи!?

Сетимо се из Другог светског рата само неких догађаја које, уистину, никако не би смели да заборавимо: 27. март, 4. и 7. јули, битке на Неретви у Сутјесци, Десант на Дрвар. Ужичка република, Битка на Козари, седам непријатељских офанзива, Сремски фронт, крвави марш... све ли то стравични догађаји у којима су учествовали наши људи, Срби, и дали своје животе за нашу данашњу слободу. У Србији скоро да нема породице која није дала неког бораца за слободу. Ми данас не памтимо те догађаје од пре 50 година, али с правом памтимо оне од пре 100 година. И да зло буде веће – укинули смо готово све датуме из Другог светског рата, а уместо њих уведосмо двадесетак верских празника, изгледа само да не радимо.

Па шта се то дешава са нама. Оба светска рата вођена су на територији Србије. У сваком од њих најбројнији су били Срби и дали највише живота у односу на број становника, а ми данас једне ценимо друге не ценимо. Нешто са нама није у реду, јер временски најдуже слободу уживали смо после Другог светског рата. Изгледа данас, ако нису у рату, преовладавају оне снаге које су изгубиле рат. Борба за слободу у било ком рату је исто значајна, исто се гине и зато сви заслужују исту захвалност, без права на заборава. Какав смо ни народ – прођоше 29. новембар, 22. децембар и други празници, а ми како да ништа није било.

Ако ово добро разумемо, и ми војни пензионери требало би да подсећамо јавност и указујемо на апсурд заборава у односу на догађаје и личности из Другог светског рата.

Стеван Стојановић

Краљ Александар и краљица Марија

Први владар уједињених Словена

КРАЉ АЛЕКСАНДАР, ВЕЛИКА АМБИЦИЈА УГАШЕНА АТЕНТАТОМ

Навршава се 130 година од рођења првог владара уједињених Словена. Гробар Србије или један од највећих Срба? Победник из рата са илузијом о југословенству.

Краљ Александар Карађорђевић био је једна велика амбиција која се угасила атентатом.

Можда би ове речи академика Љубодрага Димића понајбоље могле да опишу краља Александра Карађорђевића, обожавањег и кућеног творца прве Југославије. Рођен пре 130 година на Цетињу, где је столовао његов деда црногорски књаз Никола, Александар ће постати једна од најконтроверзнијих личности српске историје.

Детињство је провео на Цетињу, рану младост у Женеви, где је живео са оцем Петром, братом Ђорђем и сестром Јеленом. Мајка кнегиња Зорка умрла је рано. Александар се школовао у Русији, а породица се у Србију враћа након Мајског преврата 1903. године, када је његов отац изабран за краља.

Следе бурне године за Србију и за Карађорђевиће, а Александар, који је био другорођени син, постаје престолонаследник 1909. године након абдикације старијег брата Ђорђа. Тај догађај сматра се и једном од највећих тајни породице Карађорђевић.

Александрови критичари замерају му стварање заједничке државе са Хрватима и Словенцима, после чега је са мапе света нестала Србија, замерају му што је уместо велике Србије изабрао Југославију, што је владао апсолутистички и увео диктатуру...

А како га оцењују историчари?

Док Предраг Марковић сматра да је улога краља Александра прецењена, Љубодраг Димић је мишљења да је он био велика историјска фигура, после Карађорђа најзначајнија личност династије Карађорђевић.

- Када је преузео контролу над државом, имао је много крупних грешака - каже, за "Новости", Марковић. - Није разумео националне различитости у Југославији, јер је веровао да је то један народ. Због њега су ескалирали сукоби са династијом Петровић у Црној Гори, и са Хрватима. Укинуо је парламентаризам и политичке слободе...

А шта је утицало на то да узурпира власт мимо устава и закона?

Љубодраг Димић набраја:

- Детињство без мајке, које је утицало на његову трајну несигурност, неповерење и обзиривост према свему и свакоме - трајно је обележило његову личност. Као и строго војничко васпитање које је почео да добија са непуних 15 година у Петрограду и вишегодишњи боравак у царистичкој Русији где се сучио са самодржављем. Он у младим годинама није био у прилици да упозна демократско друштво и живот у њему - што је пресудно утицало на формирање његове ауторитарне личности.

Даље, каже наш саговорник, након што је постао престолонаследник 1909. године, ред, дисциплина, гађење према анархији сваке врсте... код Александра су додатно развијени.

- Са 24 године постао је ратник овењан победама, његов политички и лични легитимитет заснива се на седам година дугим ратовању у коме је командовао војском, доносио важне политичке и војне одлуке, стоички и без панике подносио поразе, доприносио победама над непријатељем, непосредно био у рову, повлачио се преко Албаније. На крају Великог рата, са само 31 годином, био је овењан славом победника, носио је ореол осветника Косова и престижни назив ослободиоца и ујединитеља - каже Димић.

Додаје да су године ратовања додатно код Александра подстакле строгост према себи и другима, трајно га определиле да пригрли, у војном командовању пожељне, али у политичком животу непримерене методе директног, енергичног, наредбодавног општења са сарадницима, политичким лидерима, члановима парламента, министрима.

- Користећи расцепканост политичких партија, недостатак политичког јединства, неразвијеност друштва, малограђански менталитет, Александар је био неприкосновени политички ауторитет који начином владања утиче на борбу странака, доношење закона, уставно обликовање земље, распуштање парламента, смењивање влада... Од 24

Са само 31 годином Александар је био овењан славом победника

Александар на положају током рата

Краљ Александар са супругом и синовима

владе у периоду до завођења диктатуре - 22 су срушене мимо парламента, на шта је често утицао и монарх - подсећа наш саговорник. - Суштински, већ од 1921. године владавини по уставним начелима се су-

протставља лична природа регента.

Шта је довело до Шестојануарске диктатуре 1929, а касније увођења Октроисаног устава 1931, догађаја који су краља "претворили" у диктатора?

- Легитимитет ратника и победника који је имао и обилато експлоатисао, затим двоипогодишње искуство владања без устава, хаотично стање у коме се земља налазила, водили су ка завођењу личне власти 6. јануара 1929. године - објашњава Димић. - Контролишући сва три облика власти - извршни, судски и парламентарни - и концентришући у својим рукама одлучујуће државне функције, посебно војску, монарх је настојао да буде стварни, а не само формални чинилац потчињен Уставу, који је, уз остало, завођењем личне власти и укинуо. Октроисани устав из 1931. године, суштински, није ограничавао његову личну власт. У том периоду постојао је привид уставне владавине. Истовремено, монарх је преко организације „Бела рука“ контролисао војску.

Историчар Чедомир Антић добре стране краља Александра види у томе што је као „храбар и модернизатор заслужан за највећи политички успон једне српске или јужнословенске државе“. Такође, сматра да је Александар био уз војску Карађорђа највећи војсковођа међу српским владарима наше новије и савремене историје, а за њега је везана и значајна хуманитарна делатност.

- Међутим, он је формиран као самовласна, самољубива и тешка личност - истиче Антић за наш лист. - Преузео је претешко

СПОМЕНИК У БЕОГРАДУ ЗА ДВЕ ГОДИНЕ

Краљ Александар добиће споменик у Београду, иницијативу је поднео председник Србије Александар Вучић, а биће постављен између два двора у Улици краља Милана где су данас Председништво и Скупштина града. Споменик ће бити подигнут за две године.

ИМЕНА ПО НАЦИЈАМА КРАЉЕВИНЕ СХС

Краљ Александар оженио се 1922. принцезом Маријом Хоенцолерн, кћерком румунског краља Фердинанда И и краљице Марије, принцезе од Велике Британије и Ирске, синовике енглеског краља Едварда VII и унуке краљице Викторије. Ова родбинска веза наше краљице Марије са енглеским двором допринела је томе да она све до данас није пренета у породичну крипту Карађорђевића на Опленцу.

Имали су тројицу синова - Петра, Томислава и Андреја, а имена су бирана по нацијама које су биле у Краљевини СХС.

КОБНА ГРЕШКА

Академик Љубодраг Димић истиче да краљ у годинама диктатуре утиче на доношење бројних закона који ће, сматрао је, интегрисати земљу:

- Он је и основна подршка идеологији интегралног југословенства, заснованој на илузијама да је десет година живота у заједничкој држави довољно дуг период након кога може да настане јединствена југословенска нација, да та нација може да настане на директиван начин и у тачно одређеном времену.

САНДРО ОДРАСТАО УЗ ГУСЛЕ И ПРИЧЕ О ЈУНАШТВУ

Кућа на Цетињу у којој је рођен краљ Александар претворена у Етнографски музеј, Обнову финансирао држава Србија

Краљ Александар Карађорђевић родио се у старој спратној кући са поткровљем у центру престолног Цетиња. Саграђена 1883, кућа је била свадбени дар књаза Николе Петровића кћерки, кнегиње Зорки, жени Петра Карађорђевића.

Данас је кућа претворена у Етнографски музеј са око 4.200 експоната.

Од 1909. у кући се налазило Српско поштанство све до краја 1915. године, када су почетком 1916. умарширале аустроугарске трупе. У згради је између два рата био смештен официјерски дом, а касније је била претворена у стамбени простор у којем је живело неколико породица, све док није уследила нова пренамена и зграда поставила музеј. Обнову краљеве родне куће, која је почела 1989. године, финансирао је - Србија.

- Александар је у тој кући провео прве године живота. Деда Никола из милоште га је звао Сандро - причају Цетињани. - Дечак је растао и стасавао и ни по чему се није издвајао од вршњака. Трчкарао је по прашњавим џадама, слушао гусле и приче о јунаштву Црногораца. Одавде је понео цетињски акценат, који му се касније изгубио.

Подсећају да су узалуд после обнове државне независности 2006. године „упирали“ да ово краљево здање опет постане дипломатско представништво Србије. Та се жеља није испунила, а Амбасада Србије смештена је у Подгорицу.

Приче времешних Цетињана, али и бројни документи и фотографије, потврђују да је народ волео свог краља. Увек када би долазио грађани су масовно излазили да га поздраве.

- Краљ Александар је рођен у кући која је подигнута на месту где се некада налазила кућа Зоркиног деде по мајци, војводе Петра Вукотића - каже, за „Новости“, историчар Јован Маркуш, некада председник СО Цетиње. - После убиства краља Александра Карађорђевића у Марсељу 1934, у непосредној близини куће подигнут је 1937. гранитни споменик краљу Александру, висине девет метара, рад вајара Ивана Мештровића. Споменик су срушили италијански фашисти и црногорски сепаратисти 1941. године. Шта је било са срушеном бистом није познато - да ли је претопљена или бачена у море, још је тајна.

Пре шест година Српски национални савет затражио је од општине Цетиње и Министарства културе обнову споменика Александру Карађорђевићу, али им је поручено да тај предлог представља „нови покушај понижења Црне Горе, јер је династија Карађорђевића учествовала у сломену црногорске династије Петровић“.

Терористи пуцају у краља Александра у Марсељу

бреме сводећи југословенску државу на себе. Највеће његове грешке биле су концепт интегралног југословенства, одустајање од истинске парламентарне демократије, запустање српских националних установа, неспремност да ампутира хрватске и словеначке земље када је имао прилику. И у приватном животу правио је грешке. Посебно

се огрешио о брата Ђорђа.

Владавина контроверзног краља окончана је 1934. године атентатом у Марсељу. У Александра су пуцали припадници македонске организације ВМРО и усташког покрета.

- Убили су га непријатељи Југославије - каже Предраг Марковић. - Они су се заверили да убију човека који је био симбол те државе.

А Љубодраг Димић закључује:

- Ликвидација у Марсељу није била случајност историје, јер се никада не пуца у „макете“ када се руши нека држава, већ у њене основне стубове. Таква је била и намера усташких атентатора и њихове организације.

Љиљана Бегенишић
Извор Вечерње новости

ПИШЕ:
мр сц. др
Часлав Антић

Болест савременог доба

ВРЕМЕ ИЗРАЖЕНЕ ДЕПРЕСИЈЕ

Симптоми депресије варирају у зависности од пола и старости. Тако су код мушкараца чешће изражени анксиозност, неопрезно понашање, повећана агресивност, проблеми са несаницом, злоупотреба психоактивних супстанци. Код жена доминира осећај самосажаљења, прекомерне кривике, претерано спавање, константан умор, појачан апетит, прекомерна туга.

Око 400.000 људи у Србији болује од депресије. Стручњаци указују да је број болести од депресије и анксиозности као њеног претећег елемента у сталном порасту. Главни разлози за појаву тог психичког стања су изложеност стресу, несигурност и тешка економска ситуација, а и претрпаност оба века.

Депресија је латинска реч и по Вујакији значи „утученост, потиштеност клонулост психичке енергије...“ а по многим – суноврат душе у провалију.

Осећај туге, беспомоћности, безнађа могу се јавити у тешким животним ситуацијама, али када те емоције постану део свакодневице, онда можемо говорити о депресији.

Постоје заједнички симптоми и знаци који указују на депресију. Важно је запамтити да симптоми и знаци могу бити саставни део живота и да посебну пажњу треба обратити на њихов интензитет и дужину трајања, јер управо чини разлику између нормалних емоција и депресије. Неки од карактеристичних психичких симптома су беспомоћ и безнађе, праћени константним осећањем да не може бити боље и да не постоји ништа што ту ситуацију може преокренути на боље. Код мушкараца се често јавља прекомерна анксиозност, а присутна је и агресивност. Смањен је праг толеранције и присутан је субјективни осећај да вас све и свако нервира. Јављају се проблеми са концентрацијом, смањене су когнитивне функције и присутне су потешкоће приликом доношења одлука.

Како препознати стање депресије

Код депресивних особа често је присутна незаинтересованост за свакодневне активности. Честе су промене апетита. Особе или губе апетит или имају повећану жељу за храном, па последично постоје варијације у телесној маси. Јављају се проблеми са спавањем код појединих особа изражена је несаница док код других доминира преко-

меран сан. Губитак енергије је све чешћи симптом који прати субјективни осећај да је и најлакши задатак исцрпљујући за организам и да је потребно много времена за његово извршење. Немарност према самом себи и другима најчешће огледа у бављењу неким високоризичним спортом, или у злоупотреби психоактивних супстанци. Од психосоматских често су присутне главобоље, бол у врату и леђима, напетост мишића, бол у стомаку. Симптоми депресије варирају у зависности од пола и старости. Тако су код мушкараца чешће изражени анксиозност, неопрезно понашање, повећана агресивност, проблеми са несаницом, злоупотреба психоактивних супстанци. Код жена доминира осећај самосажаљења, прекомерне кривике, претерано спавање, константан умор, појачан апетит, прекомерна туга. Код адолесцената доминирају раздражљивост, узрујаност и бес. Код старијих генерација чешће су изражени проблеми са когнитивним функцијама (памћење, упамћивање, запажање, воља, итд.).

Већина болести има специфичан и познат узрок настанка. Депресија је много компликованија од тога. Она није само резултат расних хемијских процеса у мозгу који се једноставно могу сузбити лековима, већ је последица удруженог деловања биолошких, физиолошких и социјалних фактора. Управо из тог разлога приступ лечењу депресије је сложенији и захтева како терапију лековима тако и социјалну подршку медицинских радника и породице.

Фактори ризике који доприносе депресији су: самоћа и изолација од људи, стресне животне ситуације, недостатак социјалне подршке породице и пријатеља, позитивна породична историја депресије, здравствени проблеми, хроничан бол, породични проблеми, незапосленост, злоупотреба алкохола и психоактивних супстанци, физичке и психолошке трауме.

Како до бољег осећаја

Када је особа у депресији често се осећа као да „не види светло на крају тунела“. Кључ успеха у лечењу депресије јесте пронаћи узрок настанка депресије. Постоје многе ствари које се могу урадити, а које могу поправити расположење и утицати на развој позитивних мисли. На пример, ако је узрок незадовољство на послу, једноставно промените посао, пронађите боље дружење у коме ћете имати више могућности за развој каријере. Промена, посла може бити ефикаснија него да самоиницијативно узимате помоћна лековита средства. Ако је узрок депресије самоћа и недостатак друштва, социјализујте се, пронађите неки хоби или физичку активност, која укључује групу људи. Заједнички тренинг у друштву може бити ефикаснији него да терапија. Разговарајте о свом проблему са породицом и пријатељима. Разговор о постојећем проблему може бити од велике помоћи. Будите физички активни. Физичка активност доприноси лучењу хормона, среће и знатно се може поправити расположење. Смањити унос алкохола и кофеина који додатно могу чинити особу раздражљивом. Време проводи више у природи на свежем ваздуху. То је добро за физичко и ментално здравље.

Када све претходно набројане мере (подршка породице, пријатеља...) нису довољне да се осећате боље и не дају резултате, треба потражити помоћ психотерапеута. Разговор са стручним лицем је свакако препорука јер психотерапеут може помоћи у проналажењу узрока настанка депресије, превазилажење и решавање постојећих проблема. Дужина трајања терапије и саветовања са стручним лицем може да варира од особе до особе као и сам напредак и излечење. Ако има потребе лекар ће у терапију увести и неки од лекова против депресије. Такође уколико лекар процени да лекови нису потребни, у терапију може увести нешто од помоћних лековитих средстава на биљној бази. Депресија је болест модерног доба у коју може упасти свако услед сплета животних околности. Од велике је важности симптоме препознати на време, променити животне навике, потражити подршку породице и пријатеља и, када је потребно, обратити се за стручни помоћ лекару.

Пример из лекарске праксе

Отприлике пре око двадесет година пријатељ који је имао изванредно радно место (шеф рачуноводственог центра у фабрици) пожалио ми се да скоро годину дана не може да седи у канцеларији, да се плаши путовања аутобусом и иначе има страх од затвореног простора. Световао сам му промени радно место и пронађе хоби. Променио је радно место и, учланио се у ловачко удружење, па је сваке недеље редовно ишао у лов. Потом се пожалио се да има резултата, али да га даље оптерећују фобије. Саветовао сам му да консултује психотерапеута, што је и учинио. И данас га повремено виђам у добром расположењу.

Цео живот са проблемима важних комуникација

ЊЕНО ВЕЛИЧАНСТВО ТРЕМА

Неке непредвиђене околности често могу да измене живот. Ово је прича о необичној ситуацији која је трајно регулисала животни ток ауторке текста.

Било је то давне 1950. године, последње када се обележавала слава Светог Саве. Ишла сам у први разред основне школе и припремала се приредба за школску славу. Ми бољи ученици учествовали смо рецитацијама и песмама. Учитељица ме је уочила да лепо певам и одредила да наступим с једном песмом. Имали смо пробе и све је било у реду.

Пуна сала. Моји родитељи, баба, деда, комшије, сви дошли да ме виде на приредби.

Када је дошао ред на мене, изашла сам на бину. Престао је жамор, настала страшна тишина од које сам се следила. Почела сам: Ој голубе, мој голубе, голубе, голубе... и даље само сузе.

Одједном се појавила учитељичина рука, ухватила ме за кикицу и увукла иза завесе. Зар баш ти да све поквариш?! Иди на место код родитеља!

Мајка и отац не рекоше ништа. Ћуте. Ваљда их срамота. А ја сам плакала као киша. Та проклета тишина пред наступ помutilа ми је памћење и пратила ме целог живота.

У школи писмени задатак, урадим га одлично. Усмени одговори – слаби. Када изађем на таблу дрхти ми глас, само што се не расплачем. На крају године успех „добар“. Сви су знали за ту моју болну трему.

У средњој школи (хемијско-технолошка) тражили су кандидате за војне стипендијисте. Примљена сам јер поред успеха у школи, вредновало се и то да ли је ко из уже или шире породице учествовао у НОБ-у. Мој стриц је као голобради младић одведен на Сремски фронт и одатле се није вратио. Тројицу ујака у гимназији у Смедеревској Паланци Немци одвели у заробљеништво...

Као војни стипендиста, по завршетку школе била сам распоређена у Институт у Винчи, где сам радила са радиоактивним материјалима.

После десетак година пребачена сам у ВТИ. Радила сам са материјалима штетним по здравље, па сам са бенифицираним стажом после одређеног броја година рада и пензионисана.

У међувремену на Техничкој војној академији полагаала сам силне испите. У ученицима много људи, униформе, звездице, многи су хтели да чују како две Београђанке полажу испите. У то време било је

веома мало жена војних лица. Нас неколико у ВТИ и неколико у ВМА.

Моја је срећа била да смо извлачиле пи-

тања, па имале времена за припрему одговора, који је могао бити у писаном облику, а онда смо могле да га прочитамо. Из Загреба сам се вратила с просечном оценом 4,75.

Следећи испит био је онај за чин мајора. У Београду у Војној академији решавала сам тактички задатак „Десант у непријатељском окружењу“. Тешко је било, много прорачуна, много чињеница које требало знати. Углавном одлично сам урадила јер је моје решење после показивано следећим генерацијама које су полагале испит за чин мајора. Успела сам јер поново нисам морала усмено да одговорам. Напишем решење и прочитам га. На тај начин трема није утицала на мене.

Са траумом из детињства завршила сам официрску каријеру.

Као војни пензионер учланила сам се у УВПС и била дуго председник МО у ново-београдском блоку број 38. Тај месни одбор био је један од бољих. По пресељењу, прешла сам у Земун. Ту ми трема није сметала јер сам све писала, а моја веома добра комуникативност и сарадња са људима помогла ми је да будем успешна. Одржала сам више говора крај одра преминулих колега, без треме и емотивно. Сваки наш колега заслужио је много добрих речи да се о њему каже.

Затим сам предложена за члана Главног одбора Скупштине УВПС. У три мандата сам бирана. Стекла сам и највише признање – Повељу УВПС. Ту ми је поново трема сметала. На седницама је изгледало да сам пасивна, јер се нисам јављала за реч, а много тога сам имала шта да кажем. Али треба изаћи за микрофон... Своје мишљење изражавала сам гласањем.

Трема ми је цео живот загорчавала. Успела сам да се изборим са тим проблемом.

Драго ми је што радим и сарађујем са дивним честитим људима. Никада од својих колега официра нисам доживела ружну реч или неслану шалу. Драго ми је што припадам том табору.

С. В.

SLUŠNI APARATI NA LEKARSKI RECEPT

POSEBNE POGODNOSTI ZA
VOJNE PENZIONERE !

- VRHUNSKA AMERIČKA TEHNOLOGIJA
- NEVIDLJIVI SLUŠNI APARATI
- PRODAJA NA RATE

BEOGRAD, Sazonova 18a | **NOVI SAD, Vase Pelagića 4**
011/2435-924 | **021/425-370**
WWW.SLUSNIAPARATIZONEX.RS

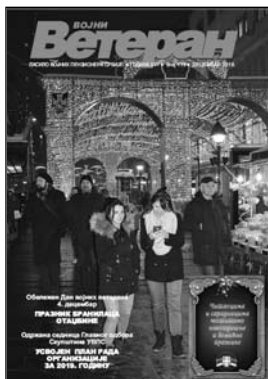

Интерно гласило
војних ветерана

ИЗДАВАЧ

Удружење војних пензионера Србије Београд,
Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА
Љубомир Драгањац

НАСЛОВНА
СТРАНА:

Звонимир
Пешић

Година XVI. Број 179. Децембар, 2018.

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милан Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ
Др Часлав Антић мр Александар
Симоновски, мр Милан Шумоња,
Будимир М. Попадић, Душан Старчевић,
Влада Ристић

ДОПИСНИЦИ
Добросав Алексић (Алексинац),
Предраг Добић (Сремска Митровица),
Радивоје Здравковић, (Подгорица),
Будимир М. Попадић (Нови Сад),
мр Александар Симоновски (Крушевац),
Стеван Стојановић (Шабац),
Драгослав Ђорђевић (Крагујевац),
Драган Дабетић (Зајечар)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ
Будимир М. Попадић М. Чуљић, дописници
и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА
Редакција

Лист излази месечно.
Тираж 3.000 примерака
Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА
Пан-пласт, Београд

Адреса, Београд, Браће Југовића 19

Ел. пошта: uvps.veteran@gmail.com
Сајт Удружења <http://www.uvps.rs/>

ISSN 1452-3809

ЦИП –
Каталогизација у
публикацији
Народна
библиотека
Србије Војни
ветеран ИССН
1452-3809

Адвокатске услуге за КВП

БЕСПЛАТНИ САВЕТИ И ПОВОЉНИЈЕ ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

На основу уговора о пословној сарадњи
закљученог са УВПС, адвокати:

***Ивана Ц. ЈОВАНОВИЋ**, из Београда, ул.
Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ „Ивани-
јум“), тел. 011/2644384 и 064/1735395; Кли-
јенте прима: уторком: од 17.00-19.00 часо-
ва;

***Славица Јањић и Љиљана ЈАКОВЉЕ-
ВИЋ**, из Београда, Хајдук Вељко венац 4-
6, тел. 011/415-3467, 064/8586510 и
069/162-3244; Клијенте примају понедељ-
ком, средом и четвртком: зими од 17.00 -
19.00 а лети од 18.00 -19.30;

***Гордана БУЧЕВАЦ СТЕФАНОВИЋ**, из
Шапца, ул. Патријарха Павла бр. 10, тел.
015/314307 и 064/2328165; Клијенте при-
ма: четвртком од 18.00 - 19.00 часова;

***ВЕСОВИЋ Н. МИРЈАНА** у Београду,
Ул.Шуматовачка бр. 149, суботом од 11-
15 часова и у Крагујевцу – Ул.Светозара
Марковића бр. 19, средом од 15-18
часова.

За потребе војних пензионера ови адвока-
ти обављаће следеће правне послове: да-
ваће бесплатне правне савете и пружаће
све остале адвокатске услуге уз накнаду по
важећој адвокатској тарифи умањеној за 20
одсто (адвокати Љиљана Јаковљевић и
Гордана Бучевац Стефановић), односно 30
одсто (адвокат Ивана Јовановић). Редо-
след адвоката дат је по редоследу склапа-
ња уговора.

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

Уколико користите услуге у вези сахра-
не преко Удружења војних пензионера Ср-
бије требало би да знате да услуге могу ко-
ристити чланови УВПС, чланови њихових
породица, као и сви остали војни осигура-
ници.

Преко Удружења могу се добити комп-
летне услуге везане за сахрану:

- организација и заказивање термина за сахрану или кремацију,
- упис у матичну књигу умрлих,
- спроводница за пренос покојника,
- штампање посмртних плаката,
- продаја погребне опреме,
- превоз покојника,
- организација војних почаста,
- помоћ око сређивања докумената пре и после сахране ради регулисања права чланова породице после смрти војног осигураника,
- бесплатан долазак у стан породице преминулог ради договора.

Све додатне информације могу се до-
бити у месним и општинским организаци-
јама УВПС, или директно на тел. 011/8333-
142 и 011/6161-769; 064/1660-423 и
011/3181-812.

ПЕНЗИОНЕРСКО ЋОШЕ

*Мрав је сила.
Кад се удружи са јачима.*

*Ударио бих шаком у сто,
да имам леђа.*

*Пензионер је отписан јер
нигде није уписан.*

*Суд раздвоји два лоша.
Један је заштићени
сведок.*

*Пун је себе.
Зар не осећате...*

*Афоризам је мали убуд
жаоке, али бурних
реакција.*

*Обасипају нас обећањима.
На прагу су избори.*

Радован Р. Бецић

ВЕОМА ПОВОЉНЕ СТОМАТОЛОШКЕ УСЛУГЕ ЗА ВОЈНЕ ПЕНЗИОНЕРЕ

У склопу сарадње са УВПС, Стома-
толошка ординација „Президент М“,
Звездара, Михаила Булгакова (бивша
Душана Петровића Шанета) 46, са ти-
мом искусних стручњака, војним пен-
зионерима нуди бројне погодности:

Део услуга бесплатно – стоматоло-
шки преглед, консултација и стручно
мишљење,

Остале стоматолошке услуге (проте-
зе, пломбе, надogradње и друго), уз
значајне финансијске погодности –
плаћање на рате или са попустом, у за-
висности од врсте услуге.

Доказани тим стручњака нуди **све
стоматолошке услуге брзо, квали-
тетно и повољно.**

Телефони за контакт и информаци-
је: **011/342-7481, 063/214-800,
064/135-1487.**